

Tərtərdə minaya düşən şəxsin ayağı amputasiya edilib

Azərbaycan Respublikasının Minatəmizləmə Agentliyi (ANAMA) bu gün Tərtər rayonunda baş verən mina hadisəsi barədə əlavə məlumat yayıb. ANAMA-nın Mətbuat Xidmətindən verilən məlumata görə, martın 9-da Tərtər rayonunun Çaylı kəndi ərazisində minalardan təmizlənməmiş ərazidə piyada əleyhinə minanın partlaması nəticəsində xəsarət alan 1989-cu il təvəllüdlü Hədiyev Yaquar Əliheydr oğlu xəstəxanaya yerləşdirilib və sol ayağı amputasiya edilib.

"ANAMA bir daha vətəndaşlara mürciət edərək məsuliyyətli davranmağa, icazəsiz səfərlərdən çəkinməyə, təhlükəli və şübhəli ərazilərə daxil olmamağa, rastlaşdıqları naməlum əşyalara toxunmamağa çağırır", məlumatda deyilir.

Türk lirası dollar qarşısında rekord dərəcədə ucuzlaşıb

Türk lirası ABŞ dolları qarşısında rekord dərəcədə ucuzlaşaraq 18,9620 lira səviyyəsinə enib.

"Report" xəbər verir ki, bu barədə "Reuters" məlumat yayıb.

Qeyd olunur ki, Türkiyənin milli valyutasının dəyərdən düşməsi investorların bu ilin fevralında ölkədə baş vermiş güclü zəlzələlərin iqtisadi nəticələri barədə qiymətləndirmələri ilə bağlıdır.

Fərid Səfərli yoxa çıxıb

Azərbaycan XİN İrana nota verib

Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsinin rəisi Ayyan Hacıadənin yerli media nümayəndələrinin sualına cavablayıb.

Xarici İşlər Nazirliyindən verilən məlumata görə, "Azərbaycan Respublikasının vətəndaşı, Almaniyanın Yena Universitetinin tələbəsi 1997-ci il təvəllüdlü Fərid Qabil oğlu Səfərlinin 20 fevral tarixində İran İslam Respublikasına səfərə getdiyi, lakin 4 mart tarixindən etibarən ondan xəbər alınması mümkün olmadığı barədə məlumat yayılıb. Xarici İşlər Nazirliyi tərəfindən məsələ ilə bağlı hansı tədbirlər görülür?" sualına A.Hacıyev belə cavab verib:

"Qeyd edilən məsələ ilə bağlı mürciət Xarici İşlər Nazirliyinə 9 mart 2023-cü il tarixində daxil olub. Sözügedən məlumata aydınlıq gətirilməsi məqsədilə, Xarici İşlər Nazirliyi müvafiq olaraq İranın öl-

kəməzdəki səfirliyinə nota ünvanlayıb və hal-hazırda qarşı tərəfdən cavab gözləyir.

Azərbaycan Respublikasının vətəndaşı Fərid Səfərlinin yerinin müəyyən edilməsi istiqamətində müvafiq tədbirlər və araşdırma işləri davam edir. Məsələ ilə bağlı ictimaiyyətə əlavə məlumat veriləcəkdir.

Azərbaycan Respublikasının vətəndaşlarına bir daha xatırlatmaq istərdik ki, 27 yanvar 2023-cü il tarixində ölkəmizin İrandakı səfirliyinə qarşı baş vermiş terror hücumundan sonra, Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi ölkəmizin vətəndaşlarına zəruri olmadığı təqdirdə İran İslam Respublikasına səfər etməməyi, səfər edənlərin isə yüksək ehtiyatlılıq nümayiş etdirmələri barədə səyahət xəbərdarlığı yayıb".

№ 44 (5805) 2023-cü il

Qiyməti 40 qəpik

\$ƏRQ

Günəş Şərqdən doğur!

www.sherg.az

10 mart 2023-cü il (cümə)

Azərbaycanın mövqeləri 23 dəfə atəşə tutulub

Ermənistan silahlı qüvvələri Ordumuzu cavab atəşi açmağa təhrik edir

Martın 8-i saat 21:30-dan martın 9-u saat 04:15-dək Ordumuzun Azərbaycan-Ermənistan sərti sərhədində və Qarabağ iqtisadi rayonunda yerləşən mövqeləri 23 dəfə atəşə tutulub.

Müdafiə Nazirliyindən verilən məlumata görə, Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri İstisu, Basarkeçər rayonunun Yuxarı Şorça, Aşağı Şorça, Güneşli, Əzizli yaşayış məntəqələri və Çəmbəkə rayonu istiqamətlərində yerləşən mövqelərindən Azərbaycan Ordusunun Kəlbəcər rayonunun İstisu, Zəylik, Mollabayramlı, Yellicə, Yuxarı Ayırım, Daşkəsən rayonunun Astaf, Gədəbəy rayonunun Zamanlı və Göyəmli yaşayış məntəqələri istiqamətlərində yerləşən mövqelərini müxtəlif çaplı atıcı silahlardan fasilələrlə atəşə tutub.

İran Azərbaycandan üzr istəməlidir

Nobel mükafatı laureatı bu fikirdədir

Azərbaycana bu və digər şəkildə müdaxiləyə görə İran üzr istəməlidir.

Bu barədə "Dünya bu gün: Çağırışlar və Ümidlər" mövzusunda X Qlobal Bakı Forumu çərçivəsində "Bölünmüş dünyada dayanıqlığın qurulması: Onun global sülhə təsiri" adlı panelə videomüraciətində Nobel mükafatı laureatı Şirin Ebadi

deyib. O qeyd edib ki, xalq rejimin ölkədə insanlara təzyiqinə və İranın digər ölkələrə müdaxiləsinə qarşıdır. "2022-ci ilin payızında İranda baş geyimə görə başlayan hadisələr xalqın narazılığını təzahürüdür. İran xalqı azad olacaq. Bu rejim dağılana, İran demokratiya dövlətinə çevrilənə qədər bu hərəkət davam edəcək. Qlobal Forumun iştirakçılarının İranda azadlıq hərəkatına dəstək verəcəklərini gözləyirik", - deyir o əlavə edib.

"Qlobal Bakı Forumunun intellektual səviyyəsi digər beynəlxalq konfransların səviyyəsinə uyğundur. Bu, Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin həmsədrlərinin və idarə heyətinin çox dərin və məhsuldar fəaliyyətinin nəticəsidir".

Bu fikri Prezident İlham Əliyev martın 9-da Bakıda işə başlayan "Dünya bu gün: Çağırışlar və ümidlər" mövzusunda X Qlobal Bakı Forumunun açılış mərasimində çıxışında deyib. Dövlət başçısı bildirib ki, Forumda 60 ölkədən 300-ə yaxın iştirakçı, o cümlədən keçmiş prezidentlər və hökumət başçıları iştirak edir. Forum-

da müzakirələrin səviyyəsinin yüksək olduğunu vurğulayan dövlət başçısı qeyd edib ki, göstəriləcək yeni həllər çox dəyərli olacaq: "Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzi dəhi Azərbaycan şairi Nizami Gəncəvinin yaradıcılığına böyük hörmətlə yanaşır".

Ərdoğanla Kılıçdaroğlunun şansı bərabərləşir

Bütün hallarda qərarı türk milləti, seçicilər verəcək

Türkiyədə növbəti prezident seçkilərinə təxminən iki ay qalır. Zaman azaldıqca mübarizə qızışmaqda, seçki öncəsi gərginlik artmaqdadır. Aylardır davam edən qızğın müzakirələrdən sonra nəhayət Cümhuriyyət Xalq Partiyasının (CHP) sədri Kamal Kılıçdaroğlu "Millet İttifaqı"nın prezident seçkilərindəki vahid namizədi elan olundu.

1948-ci il təvəllüdlü Kamal Kılıçdaroğlu Cümhuriyyət Xalq Partiyasının sədri, Türkiyə Böyük Millət Məclisinin deputatıdır.

Sərnişin sıxlığı nəzərə alındı

Bakı-Xırdalan-Bakı qatarına yeni reys əlavə olunub

"Azərbaycan Demir Yolları" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti (ADY) qatarların yolda olma vaxtlarının hərəkət sürətlərinə uyğunlaşdırılması, sərnişinlərin qrafik üzrə vaxtında mənzil başına çatdırılması və sərnişin sıxlığının qismən tənzimlənməsi məqsədilə 11 mart tarixindən etibarən Abşeron dairəsi demir yolu xətti üzrə hərəkət edən elektrik qatarlarının hərəkət cədvəlinə dəyişikliklər edir.

Bu barədə "Şərq"ə "Azərbaycan Demir Yolları" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin məlumat verilib.

Ölən yoxdur

6 yeni yoluxma faktı qeydə alınıb

Azərbaycan Respublikasında koronavirus (COVID-19) infeksiyasına 6 yeni yoluxma faktı qeydə alınıb, 41 nəfər müalicə olunaraq sağalıb.

Nazirlər Kabineti yanında Operativ Qərargahdan "Şərq"ə verilən məlumata görə, COVID-19 üçün götürülən analiz nümunələri müsbət çıxmış şəxslərdən vəfat edən olmayıb.

Azərbaycanda indiyədək ümumilikdə 828 825 nəfərin koronavirus infeksiyasına yoluxması faktı müəyyən edilib. Onlardan 818 497 nəfər müalicə olunaraq sağalıb, 10 138 nəfər vəfat edib, aktiv xəstə sayı 190 nəfərdir. Ölkədə son sutka ərzində 1 583, hazırkı dövrdə isə 7 537 871 test aparılıb.

Xınalıq kənd sakini ingiliscə danışaraq məşhurlaşdı

İbrahim Zeynalovu ingiltərəyə oxumağa göndərəcəklər

MÜSIAD Azərbaycan və MÜSIAD İngiltərə ingiliscə danışaraq məşhurlaşan Xınalıq kənd sakini 13 yaşlı İbrahim Zeynalovu İngiltərəyə oxumağa göndərəcəklər.

Bu haqda MÜSIAD-dan daxil olan məlumatda deyilir. Məlumatda qeyd olunur ki, hazırda İ.Zeynalovun səfəri üçün lazımi tədbirlər görülür. "MÜSIAD Azərbaycan olaraq MÜSIAD İngiltərə ilə birgə balaca hamyərlikimizin dil qabiliyyətini daha da təkmilləşdirmək üçün İngiltərəyə yay məktəbinə göndərəcəyik" - deyir məlumatda bildirilir.

Xaricdə təhsil alanların qazanc yeri yoxdur

AZAL ən azı Türkiyə istiqamətinə biletlər qiymətlərini endirməlidir

ABŞ sülh prosesində Brüsseli dəstəkləyir

Bunun özü Vaşinqtonun sülh tərəfdarı olduğunu göstərir

(səh. 4)

(səh. 5)

(səh. 4)

Hər münaqişənin öz tarixi, dinamikası və sonu var

Prezident İlham Əliyev: “Qarabağda yaşayan ermənilərin həyatı bundan sonra daha yaxşı olacaq”

“Qlobal Bakı Forumunun intellektual səviyyəsi digər beynəlxalq konfransların səviyyəsinə uyğundur. Bu, Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin həmsədrlərinin və idarə heyətinin çox dərin və məhsuldar fəaliyyətinin nəticəsidir”.

Bu fikri Prezident İlham Əliyev martın 9-da Bakıda işə başlayan “Dünya bu gün: Çağırışlar və ümidlər” mövzusunda X Qlobal Bakı Forumunun açılış mərasimində çıxışında deyib. Dövlət başçısı bildirib ki, Forumda 60 ölkədən 300-ə yaxın iştirakçı, o cümlədən keçmiş prezidentlər və hökumət başçıları iştirak edir. Forumda müzakirələrin səviyyəsinin yüksək olacağını vurğulayan dövlət başçısı qeyd edib ki, göstəriləcək yeni həllər çox dəyərli olacaq: “Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzi dəhi Azərbaycan şairi Nizami Gəncəvinin yaradıcılığına böyük hörmətlə yanaşır”. N.Gəncəvinin doğma Gəncə şəhərində dünyaya gəldiyini, orada yazıb-yaratdığını və orada da dəfn olunduğunu bildiren dövlət başçısı qeyd edib ki, onun müdrikliyi və istedadı Azərbaycan xalqının müdrikliyinin və istedadının təzahürüdür.

“X Qlobal Bakı Forumunun mövzuları arasında multietaralizm xüsusi yer tutur”

Prezident bildirib ki, X Qlobal Bakı Forumunun mövzuları arasında multietaralizm xüsusi yer tutur. Azərbaycanın 2019-cu ildə Qoşulmama Hərəkatında

sədrliyə başladığını və ölkəmizin sədrliyinin 2023-cü ilədək uzadıldığını xatırladan dövlətimizin başçısı vurğulayıb ki, biz Qoşulmama Hərəkatına yenidən canlandırma gətirdik: “Öfəslər olsun ki, müəyyən dövrlərdə bir qədər passivlik var idi. Bu baxımdan biz üç sammit - beynəlxalq tədbir təşkil etdik”. Ölkə başçısı qeyd edib ki, Azərbaycan peyvənd millətçiliyinə qarşı mövqeyini bildirib: “Biz, həmçinin müəyyən tədbirlərin görülməsinə dəstəyimizi verdik və 80 dövlətə, əsasən Qoşulmama Hərəkatının üzvlərinə yardım etdik. Azərbaycan virusa qarşı mübarizə aparılması üçün Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatına təqribən 10 milyon dollar yardım göstərib”.

“Ermənistanla münaqişəni dinc yolla həll etmək üçün əlimizdən gələni etdik”

Ölkə rəhbəri bildirib ki, Ermənistanla münaqişəni dinc yolla həll etmək üçün əlimizdən gələni edib: “Ermənistan bir milyon azərbaycanlıya qarşı etnik təmizləmə siyasəti yürüdü, onları Qarabağdan və digər yerlərdən qovub, onlara əzab-əziyyət verib. Ölkələr arasındakı mübahisələr ərazi bütövlüyü və suverenlik prinsipi əsasında həll olunmalıdır. Hər münaqişənin öz tarixi, dinamikası və sonu var. Lakin vacib məsələ ondan ibarətdir ki, ölkələr arasındakı mübahisələr beynəlxalq hüquq - ərazi bütövlüyü və suverenlik prinsipi əsasında həll olunmalıdır. Bu, güclə dəyişdirilə bilməz. Bu,

Azərbaycanın mövqeyini təşkil edir. Bu, nəinki bizim işimizə, dünyadakı bütün münaqişələrə aiddir. Biz bu barədə öz mövqeyimizi aydın şəkildə nümayiş etdirmişik”.

Prezident deyib ki, Qarabağda yaşayan ermənilərin həyatı bundan sonra daha yaxşı olacaq: “Azərbaycan çoxkonfessional, multietnik ölkədir. Azərbaycanla milli azlıqların hüquqları Konstitusiyamız tərəfindən qorunur. Müxtəlif etnik qrupların və konfessiyaların nümayəndələri Azərbaycanda ləyaqətli və dinc şəraitdə yaşayır. Ona görə əminəm ki, Azərbaycanın Qarabağ regionunda yaşayan ermənilərin həyatı işğal dövründən fərqli olaraq, bundan sonrakı dövrdə daha yaxşı olacaq”.

“Biz hər zaman etibarlı tərəfdaş olmuşuq”

Prezident diqqətə çatdırıb ki, Azərbaycan hər zaman etibarlı tərəfdaş olub: “Biz qaz yataqlarımıza investisiyalarımızı artırırıq. Ukrayna-Rusiya müharibəsi başlayandan sonra biz qaz təchizatının artırılması ilə bağlı 10 Avropa ölkəsindən müraciətlər almışıq və bunu da edirik. Avropa Komissiyası Azərbaycanı etibarlı tərəfdaş adlandırır, bu belədir, biz hər zaman etibarlı tərəfdaş olmuşuq. Biz neftimizi, təbii qazı, elektrik enerjisini, neft-kimya məhsullarını beynəlxalq bazarlara, o cümlədən Avropa bazarlarına çıxarıyıq”.

“Azərbaycanın Avropaya qaz ixracını artırması indiki geosiyasi vəziyyət baxımından çox zəruridir”

Dövlət başçısı bəyan edib ki, Azərbaycan Avropaya təbii qaz ixracını artırır. Bütövlükdə bu həcm xeyli artacaq: “Azərbaycanın 2019-cu ildə 19 milyard kubmetr qaz ixrac etdiyini xatırladan dövlətimizin başçısı bildirib ki, bu il həmin rəqəm 24 milyard kubmetrdən artıq olacaq. Onun ən azı yarısı Avropaya istiqamətləndiriləcək. Bu, birmənalı olaraq Avropa istehlakçılarına imkan verəcək ki, onların təbii qaza çıxışı olsun. Bu, xüsusən indiki geosiyasi vəziyyət baxımından çox zəruridir”.

İsmayıl

Gürcüstan hökuməti geri çəkildi

Vətəndaş cəmiyyəti vaxtında addım atmağı bacardı

“Gürcü Arzusu” buna getsəydi, hakimiyyətin sonu Şevardnadze hökuməti kimi olardı”

Gürcüstan Parlamentinin birinci oxunuşda Rusiya qanunvericiliyinin analoqu olan “Xarici agentlər haqqında” qanun layihəsini dəstəkləməsi qonşu ölkədə genişmiqyaslı etirazlara səbəb oldu. Yüzlərlə nümayişçi saxlanıldı, yüzlərə qarşıdurma yaşandı. Çünki qanun layihəsində KİV-ə və xaricdən maliyyə alan ictimai təşkilatlara “xarici təsir agentləri” statusunun verilməsi təklif edilir.

Qanuna əsasən, illik gəlirinin 20 faizdən çoxunu xarici dövlətlərdən, beynəlxalq təşkilatlardan əldə edən, dövlət tərəfindən təsis edilməyən media orqanları və QHT-lər hər ilin yanvar ayında Gürcüstandakı “xarici təsir agentləri” kimi reyestrənd keçməli olacaqlar. Reyestrənd keçməyənə cərimə ediləcəklər. Hüquqşünaslar qanun layihəsinin qəbul ediləcəyi təqdirdə Gürcüstanda söz və mətbuat azadlığının məhdudlaşdıracağını, ölkənin Avro-Atlantik integrasiyasının qarşısını alacağını bildirirdilər. ABŞ, Avropa İttifaqı, BMT və Gürcüstanın bir sıra beynəlxalq tərəfdaşları da qanun layihəsini ciddi tənqid edirdilər. Əhalinin və beynəlxalq aləmin etirazları nəticəsiz qalmayıb. Parlament “xarici agentlər” haqqında qanunu geri götürüb. Vurğulanıb ki, qə-

bul edilən qanun layihəsi cəmiyyətdə ciddi fikir ayrılıqlarına səbəb olub. Həmçinin diqqətə çatdırılıb ki, “yalan məşini” qanun layihəsinin mənfəi tərəfdən təqdim edərək ictimaiyyətin müəyyən hissəsini çaşdırıb: “Qanun layihəsinə saxta “Rusiya qanunu” damğası vurulub və onun birinci oxunuşda qəbul edilməsi ictimaiyyətin bir hissəsinin gözündə ölkənin Avropa kursundan uzaqlaşması kimi qəbul edilib. Bundan başqa, radikal qüvvələr gənclərin bir hissəsini qanunsuz fəaliyyətə cəlb ediblər. Biz ölkəmizdə sülh, əmin-amanlıq və iqtisadi inkişafa, ələcə də Gürcüstanın Avropaya integrasiya yolunda irəliləməsinə diqqətli olmalıyıq. Ona görə də həmvətənlərimizin enerjisini qarşıdurmaya deyil, ölkənin düzgün istiqamətdə inkişafına sərf etmək lazımdır. Bütün yuxarıda deyilənləri nəzərə alaraq dəstəklədiyimiz qanun layihəsini qeyd-şərtsiz geri götürmək qərarına gəlmişik”. Xatırladaq ki, bundan əvvəl Gürcüstan Prezidenti Salome Zuraşvili nümayişçiləri dəstəklədiyini bildirmiş, qanuna veto qoyacağını vəd etmişdi. Hadisələrdən sonra Gürcüstan Parlamentinin plenar sessiyaları ləğv edilib. Mövcud vəziyyətlə əlaqədar Parlamentdə məhdudlaşdırılmış giriş rejimi

Azərbaycanın mövqeləri 23 dəfə atəşə tutulub

Ermənistan silahlı qüvvələri Ordumuzu cavab atəşi açmağa təhrik edir

Martın 8-i saat 21:30-dan martın 9-u saat 04:15-dək Ordumuzun Azərbaycan-Ermənistan sərti sərhədində və Qarabağ iqtisadi rayonunda yerləşən mövqeləri 23 dəfə atəşə tutulub.

Müdafiə Nazirliyindən verilən məlumata görə, Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri İstisu, Basarkeçər rayonunun Yuxarı Şorça, Aşağı Şorça, Güneşli, Əzizli yaşayış məntəqələri və Çəmbək rayonunu istiqamətində yerləşən mövqelərindən Azərbaycan Ordusunun Kəlbəcər rayonunun İstisu, Zeylik, Mollabayramlı, Yellicə, Yuxarı Ayrırm, Daşkəsən rayonunun Astaf, Gədəbəy rayonunun Zamanlı və Göyemli yaşayış məntəqələri istiqamətində yerləşən mövqelərini müxtəlif çaplı atıcı silahlardan fasilələrlə atəşə tutub.

Bundan başqa Rusiya sülhməramlı kontingentinin müvəqqəti yerləşdiyi Azərbaycan ərazisindəki qeyri-qanuni erməni silahlı dəstəsinin üzvləri tərəfindən Azərbaycan Ordusunun Xocavənd, Laçın, Xocalı rayonları və Şuşa şəhəri istiqamətində yerləşən mövqeləri də fasilələrlə atəşə tutulub.

Ordumuzun bölmələri tərəfindən qeyd olunan bütün istiqamətlər üzrə adekvat cavab tədbirləri görüldü.

Ermənistan silahlı qüvvələrinin mövqelərini sisteməti atəşə tutmaqla Ordumuzu cavab atəşi açmağa təhrik edir və bununla da sərti sərhəddə fəaliyyət göstərən Avropa İttifaqının mülki missiyasının nümayəndələrində yanlış rəy formalaşdırmağa, ələcə də bölgədə sünü gərginlik yaratmağa cəhd edir.

Bir daha bildiririk ki, Ermənistan tərəfindən törədilə biləcək təxribatlara və bunun nəticəsində baş verəcək insan tələfatına görə bütün məsuliyyət rəsmi İrəvanın hərbi-siyasi rəhbərliyinin üzərinə düşür.

İranla üçtərəfli görüş mümkün deyil

Abdullahianın çıxışı həm də yeni təhlükə gözləntisini gündəmə gətirir

İranın xarici işlər naziri Hüseyn Əmir Abdullahian Ankarada türkiyəli həmkarı Mövlud Çavuşoğlu ilə birgə görüşündə deyib ki, Tehran Azərbaycan, Türkiyə və İran XİN başçılarından üçtərəfli görüşünə hazırdır. Onun sözlərinə görə, İran Suriya ilə Türkiyə arasında vasitəçi də ola bilər:

“Suriya və Türkiyə regionun iki vacib dövlətidir. İran Suriya, Türkiyə və Rusiyanın da iştirak etdiyi üçtərəfli formata qoşulmağa da hazırdır. Bölgədə altılıq platforması layihəsi həm Türkiyənin, həm də İranın marağındadır”.

Siyasi şərhçi Asif Nərimanlı “Şərq”ə bildirib ki, sonuncu dəfə üçtərəfli görüş gündəmə gələndə Tehrandakı səfiriyyəmiyə qarşı terror aktı törədildi. Ekspertin fikrincə, teraktın sifarişçilərinin İran rejimi daxilindəki münasibətlərin gərginliyində maraqlı olan qüvvələr idi: “Dövlət başçısı İlham Əliyev də “İran istiblaşmentinin nümayəndələri”ne işarə etmişdi. Yalnız sifarişçilər ədalət mühakiməsi qarşısına çıxarıldığı təqdirdə münasibətlərin normallaşmasından danışmağın mümkün olduğunu demişdi. Rəsmi Tehran isə neinki sifarişçiləri cəzalandırmır, terrorçuya da “dəli” adı qoyub məsuliyyətdən yayındırır. Bunun fonunda “üçtərəfli görüş”dən bəhs etmələri o deməkdir ki, Tehran Bakının tələblərini nəzərə almaq niyyətində deyil. Abdullahianın çıxışı həm də yeni təhlükə gözləntisini gündəmə gətirir. Çünki Bakı-Tehran xəttində təmasları baltalamaq üçün teraktla əl atan rejim daxilindəki qüv-

vələr “üçtərəfli görüş”ün qarşısını almaq məqsədilə Azərbaycana qarşı yenidən hərəkatə keçə bilər”.

Analitik hesab edir ki, Təbrizdəki konsulluğumuzun bu qüvvələrinin hədəfində ola biləcəyi də istisna edilməməlidir: “Bu baxımdan, rəsmi Tehranla münasibətlərin normallaşmasından yalnız həmin qüvvələri neytrallaşdırdığı halda bəhs etmək mümkündür. İranlı nazir Ankarada “sionist” iddialarını da təkrarlayıb. Bildirib ki, “sionistlərin Qafqazda mövcudluğu regionun sülh və sabitliyinə ciddi təhlükədir”. Bu, Bakıya qarşı səslənmiş fikirdir və bunu Ankarada dilə gətirmələri Türkiyə üzərindən Azərbaycana təsir etməyə cəhddir. Halbuki Abdullahian Ankarada “sionistlər Qafqazdadır” dediyi vaxt İsrail Suriyada İrana bağlı qüvvələri yəni-də darmadağın edib. Tehran isə hələ də Qafqazda “sionist” axtarır”.

İsmayıl Qocayev

Ermənistan suala cavab verməsə...

“Azərbaycan torpaqlarında məskunlaşan qanunsuz silahlı birləşmələrə qarşı antiterror əməliyyatları başlana bilər”

“Ermənistanla münaqişəni dinc yolla həll etmək üçün əlimizdən gələni etdik”. Bunu Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev martın 9-da Bakıda işə başlayan “Dünya bu gün: Çağırışlar və ümidlər” mövzusunda X Qlobal Bakı Forumunun açılış mərasimində çıxışında bildirib.

Dövlət başçısı qeyd edib ki, Ermənistan bir milyon azərbaycanlıya qarşı etnik təmizləmə siyasəti yürüdü, onları Qarabağdan və digər yerlərdən qovub, onlara əzab-əziyyət verib.

Məsələni “Şərq”ə dəyərləndirən tanınmış jurnalist, siyasi şərhçi Fuad Abbasov bildirib ki, Azərbaycan tərəfi Ermənistanla arasındakı münaqişəni 30 ildən çoxdur dinc yolla həll etməyə çalışıb: “Amma onlar uzun illərdir, müharibə ritorikasında “qisas alma, torpaqları ələ keçirmə və yeni müharibələr” devizi ilə çıxış edirlər. Bunun nəticəsinin nə olacağını isə biz ermənilərə dəfələrlə göstər-

mişik. Digər tərəfdən, ölkə rəhbərinin bu çıxışı bir xəbərdarlıq kimi də qəbul edilə bilər. Ancaq bundan o yana xəbərdarlıq ediləcək bir şey qalmayıb. Məncə, bu açıqlama ilə İrəvana söz ötürüldü ki, əlimizdən gələni etdik, siz nə edə bilərsiniz? Əgər Ermənistan tərəfindən bu suala cavab verilməsə, Azərbaycan torpaqlarında məskunlaşan qanunsuz silahlı birləşmələrə qarşı antiterror əməliyyatları başlana bilər”.

Nihat Müzəffər

Bakı artıq Davos kimi siyasi mərkəzə çevrilib

Burada dünyanın, Avropanın mühüm məsələləri müzakirə edilir

"Bakı Qlobal Forumu esrarəngizdir. Mən düşünürəm ki, Bakı artıq Davos kimi siyasi mərkəzə çevrilib və burada dünyanın, Avropanın mühüm məsələləri müzakirə edilir". Bunu Bakıda Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə "Dünya bu gün: Çağırışlar və Ümidlər" mövzusunda X Qlobal Bakı Forumunda iştirak edən Ukraynanın keçmiş Prezidenti Viktor Yuşenko jurnalistlərə deyib.

O, Avropanın bir sıra hissələrində, o cümlədən Gürcüstan, Qarabağ, Dnestryanı, Ukraynada münacişlərin davam etdiyini və Rusiyanın Ukraynaya təcavüzünü xatırladı: "Elə bir xalq yoxdur desin ki, təhlükəsizlik məsələsi mənim sahəm deyil. Biz bu gün artıq anlayırıq ki, ayrıca olaraq Ukraynanın, Polşanın, Almaniyanın və ya Fransanın təhlükəsizliyi dəyə bir anlayış yoxdur. Avropanın yeganə təhlükəsizlik siyasəti var: biz dinc şəkildə yaşayırıq və özümüzü təmin edirik, ya da hər gün Rusiyanın aqressiyası nəticəsində növbəti qurbanları sayacağıq. Buna görə də mən mütemadi olaraq və dəfələrlə bu forumda iştirak etmişəm".

"Azərbaycanın son illərdə oynadığı mühüm rol beynəlxalq münasibətlərdə etiraf olunub"

Latviya Prezidenti Egils Levits bildirib ki, Azərbaycanın son illərdə oynadığı mühüm rol beynəlxalq münasibətlərdə etiraf olunub: "Son illər Azərbaycan Prezidenti ilə tez-tez görüşmüşəm və bu gün bu Forumda iştirak edirəm. Ümumiyyətlə, müstəqillik illərində Latviya və Azərbaycan arasında münasibətlər inkişaf edib". Levits deyib ki, Azərbaycan Qoşulmama Hərəkatında aparıcı rol oynayır: "Azərbaycanın son illər ərzində oynadığı mühüm rol beynəlxalq münasibətlərdə etiraf olunub. Azərbaycan sülhün qorunması və global məsələlərlə bağlı bir çoxlarını ilhamlandırır. Azərbaycan pandemiya və qarşı global təşəbbüslər irəli sürüb. Beynəlxalq hüquq və ərazi bütövlüyü təməl daşılarıdır. Bu, Azərbaycanın siyasətinin vacib hissəsidir. Bu Forum çərçivəsində də Azərbaycan müxtəlif beynəlxalq məsələləri nəzərdən keçirəcək. Biz bu məsələlərə yaxşı bələd olmalıyıq, bu gün də Forumda böyük təcrübəyə malik insanlar var. Mən Forumun sonunda tövsiyələri gözləyirəm. Məsələn, biz Ukraynaya necə yardım edə bilərik ki, ərazi bütövlüyünü bərpa etsin. Beynəlxalq hüquqa hörmətlə yanaşılmalıdır".

"Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Fondu ideyaların mübadiləsi üçün beynəlxalq hab rolunu oynayır"

Latviyanın sabiq prezidenti, Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin həmsədri Vayke Vike-Freyberqa deyib ki, Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Fondu ideyaların mübadiləsi üçün beynəlxalq hab rolunu oynayır: "Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Fondu inandırıcı gücə çevrilir, beynəlxalq platforma kimi qəbul edilir. Bu beynəlxalq platforma ideyaların mübadiləsi üçün artıq beynəlxalq hab rolunu oynayır. Bu platforma global narahatlıqlarla bağlı sualları müzakirə etməyə cavab axtarmağa imkan verir". O bildirib ki, global ictimaiyyət təhdid və təhlükələrlə bağlı ortaq anlayışa sahib olarsa və həmrəylik göstərsə, o zaman bu təhdid və təhlükələrin nəticələri ilə mübarizə daha asan olar. Vike-Freyberqa çıxışında Rusiyanın Ukraynaya təcavüzkar və əsassız müharibə aparması barədə danışdı: "Böyük bir ölkə öz tarixi fantaziyaalarına və illüziyalarına əsaslanaraq qoşqusuna hücum edir, bu, qəbulənilməzdir. Ukraynaya qarşı aqressiyasında biz bunu görürük. Azərbaycan din azadlığını qətiyyətlə təmin edir, qadın hüquqlarına hörmət olunur".

Gürcüstanın sabiq Prezidenti Giorgi Marqvelaşvili jurnalistlərə bildirib ki, Qlobal Bakı Forumu hər zaman yüksək də olub və gəldikcə bu format daha da

Azərbaycanın sədri olduğu Qoşulmama Hərəkatı ölkələri sülhə yaxınlaşdırmaqdadır

genişlənir, yeni üzvlər görürük. O artıq çoxdandır bu forumda iştirak etdiyini diqqətə çatdırıb və vurğulayıb ki, hər dəfə bu prosedura qatılan maraqlı və yeni iştirakçılar görün: "Bu mənim üçün təcrübələri bölüşmək üçün xüsusi formatdır. Biz global problemlər barədə dünyanın müxtəlif regionlarından, müxtəlif perspektivlərdə danışırıq. Bu kontekstdə forum olduqca maraqlıdır".

"Dünya ictimaiyyəti Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinə sərmayə yatırmaqlıdır"

BMT-nin Baş katibi yanında İİV-lə birgə Mübarizə Proqramının icraçı direktoru Vinni Byanima bildirib ki, dünya ictimaiyyəti Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinə sərmayə yatırmaqlıdır: "Dünyada iqlimdən tutmuş münacişlərə qədər çağırışlar var. Pandemiyanın elan olunmasından artıq 3 il ötüb. Bu illər ərzində BMT-nin Dayanıqlı İnkişaf Məqsədləri ilə bağlı qarşıya qoyulan vəzifələr istədiyimiz kimi icra olunmayıb. Dünya ictimaiyyəti bir araya gəlməli və Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinə sərmayə yatırmaqlıdır, yeni beynəlxalq maliyyə sistemi qurulmalıdır. Bu halda maliyyə ədalətli qaydada yönəldilə bilər". BMT-nin Baş katibi yanında İİV-lə birgə Mübarizə Proqramının icraçı direktoru qeyd edib ki, il ərzində 1,5 milyon insan İİV-ə yoluxur: "İİV-lə bağlı epidemiyada dünyda davam edir. Biz müalicə dərmanlarının hazırlanması üçün sərmayə yatırmaqlıyıq. Biz vətəndaş cəmiyyəti institutlarının fəallığı ilə müəyyən irəliləyişə nail ola bilərik. Çünki müəyyən mərhələyə qədər müalicə mümkündür. Düşünməliyik ki, çətinliklərin həlli üçün nə edə bilərik. Əslində mən nikbinəm. Birgə Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinə nail ola bilərik".

ÜST-nin rəhbəri Azərbaycan Prezidentinə təşəkkür edib

ÜST-nin baş direktoru Tedros Adhanom Gebreyesus videomesajında Azərbaycan Prezidentinə təşəkkür edib. Gebreyesus deyib ki, problemləri bizi birləşdirən meyar kimi götürməli, ümumi səhiyyəyə diqqət yetirməliyik: "Səhiyyənin siyasələşdirilməsi yolverilməzdir, vahid proqram gərəklidir. Vacibdir ki, ölkələr arasında danışqar gəlsin və səhiyyə ilə bağlı ümumi şəkkür edirik. BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansı və Azərbaycan arasında əməkdaşlıq yüksək səviyyədədir". Moratinos beşəriyyətin çətinliklərlə üzləşdiyini qeyd edərək əlavə edib ki, bu çətinliklər həm də yeni imkanlar və dəyişiklik

"Bəşəriyyət, bəşəri dəyərlər böhranla üzləşib"

BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansının ali nümayəndəsi Migel Anxel Moratinos deyib ki, Bakıda, "odlar ölkəsində" olmaq həmişə gözəldir: "Dünənki qəbulda görə mən Azərbaycan Prezidentinə təşəkkür edirik. BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansı və Azərbaycan arasında əməkdaşlıq yüksək səviyyədədir". Moratinos beşəriyyətin çətinliklərlə üzləşdiyini qeyd edərək əlavə edib ki, bu çətinliklər həm də yeni imkanlar və dəyişiklik

üçün ümid yaradır: "Biz global və qeyri-müəyyən dünyada yaşayırıq. İqlim dəyişikliyi, münacişlər, iqtisadi böhranla üzləşirik. Humanitar dəyərlər deqredasiya edir, nifrət nitqi güclənir, gender, din, dil fərqlərinə görə diskriminasiya artır. Radikal diskurs artaraq yeni normaya çevrilir. İnsanlıq, bəşəri dəyərlər böhranla üzləşir". O, çıxışında Rusiyanın Ukraynada apardığı müharibəyə də toxunaraq onun global nəticələri barədə qeyd edib: "Çoxtərəflilik artıq aradan qalxıb. İkili standartlar çoxtərəfliliyi aradan qaldırıb. Dünyada qütbləşmə gedir. Fərqliliyi, mədəni fərqliliyi müdafiə etmək, qorumaq insanlıq üçün vacibdir. Biz həmrəylik göstərərək çətinliklərin öhdəsindən gələ bilərik", - o söyləyib.

haqqında səsəndirilmiş qərəzli münasibətə cavab olaraq bəyan edirik ki, "Media haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda hesabatda iddia olunduğu kimi, xarici onlayn platformalara yerli hüquqi şəxs kimi qeydiyyatdan keçmək öhdəliyi qoyulmamışdır.

Belə ki, Qanunun müddəalarına əsasən Azərbaycan Respublikasında xarici media subyektlərinin filial və nümayəndəliklərinin açılması Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrlə tənzimlənir və bunun üçün həmin subyektlərin yerli hüquqi şəxs kimi qeydiyyatdan keçməsi heç bir halda tələb olunmur.

Xüsusilə vurğulanmalıdır ki, Qanunun müddəaları video paylaşım platformaları, internet televiziya və bu kateqoriyadan olan digər fəaliyyət növlərinə qətiyyətlə daxil edilmir, heç bir halda onların fəaliyyətini tənzimləməyi nəzərdə tutmur.

Beynəlxalq yanaşma nəzərə alınmaqla, media sahəsində baş verən qanunazidd hallara məhkəmə tərəfindən hüquqi qiymət verilməsi nəzərdə tutulmuş, dövlət orqanlarının bu istiqamətdəki səlahiyyətləri tamamilə məhdudlaşdırılmışdır. Heç bir dövlət orqanının media subyektlərinin fəaliyyətini dayandırmaq və ya onların fəaliyyətinə xitam vermək yaxud hər hansı şəkildə müdaxilə et-

İtaliya Prezidenti X Qlobal Bakı Forumunun işinə uğurlar arzulayıb

İtaliya Prezidenti Sergio Mattarella-nın ünvanladığı məktubda bildirilib ki, qarşılıqlı anlaşma, tolerantlıq təşviq edilməlidir: "İfrat yoxsulluğa qarşı mübarizə dövrün ən mühüm çağırışlarından biridir. Azərbaycan Prezidentinin fəaliyyətini yüksək qiymətləndirirəm, Forumu uğurlar arzulayıram".

"Britaniya "yaşıl enerji"yə keçid məsələsində Azərbaycanın əsas tərəfdaşı olacaq"

Böyük Britaniya və Şimali İrlandiya Birləşmiş Krallığının Baş naziri Rişi Sunakin məktubunda isə qeyd olunub ki, Ukrayna xalqı mübarizə aparır, Rusiyanın apardığı müharibə böyük çətinliklər yaradır: "Avropanın gələcəyi Ukraynanın qələbəsiindən keçir. Rusiya manipulyasiya və nəzarət məqsədilə enerji resurslarından istifadə edir". Baş nazir vurğulayıb ki, bu gün Azərbaycanın "yaşıl enerji" təşəbbüsü, Qara dənizin dibi ilə ötürülməsi məsələsi çox vacibdir: "Bundan sonra Böyük Britaniya "yaşıl enerji"yə keçid məsələsində Azərbaycanın əsas tərəfdaşı olacaq".

"Azərbaycanın sədri olduğu Qoşulmama Hərəkatı bizi sülhə yaxınlaşdırmaqdadır"

Qazaxıstanın informasiya və sosial inkişaf naziri Darxan Kidirali bildirib ki, Qazaxıstan hər zaman sülh tərəfdarı olduğunu göstərib. Qazaxıstan İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı çərçivəsində qida təhlükəsizliyinin mərkəzi halına gəlib. O, hazırkı Qazaxıstan Prezidenti Kassım-Jomart Tokayevin xarici işlər naziri olduğu dövrdə irəli sürülən təşəbbüslə 29 avqustun Dünya Nüvə Təhlükəsizliyi Günü olaraq qəbul edildiyini söyləyib: "Qazaxıstan hər zaman sülh tərəfdarı olduğunu göstərib. Qazaxıstan İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı çərçivəsində qida təhlükəsizliyinin mərkəzi halına gəlib. Her il Qazaxıstan 7 milyon ton buğda ixrac edir. Qazaxıstan İslam Əməkdaşlıq təşkilatı çərçivəsində müxtəlif ölkələrə kömək etməkdədir". Türkiyədə baş verən zəlzələni xatırladan Darxan Kidirali qeyd edib ki, Qazaxıstan qardaş Türkiyəyə də yardım edib: "Biz birləşdirən Xəzər dənizidir. Yaxın illərdə Xəzərin 9-30 metr çökələyib bildirilir. Xəzəryanı ölkələr bu problemin aradan qaldırılmasına çalışmalıdır. Digər tərəfdən, hibrid savaşlar, feyk informasiyalar gənclərin düşüncə tərzinə mənfi təsir edir. Hibrid savaşlar da artıq ortaq problemimiz halına gəlib. Səni intellekt də yaxın gələcəkdə təhlükə olacaq, etik məsələlər gündəmə gəlməlidir. Bu kimi problemlərə qarə axtarmaq üçün bu Forum yaxşı bir platformadır. Azərbaycanın sədri olduğu Qoşulmama Hərəkatı da bizi sülhə yaxınlaşdırmaqdadır. Bugünkü Forumun bizi gözəl dünyaya daha bir addım yaxınlaşdırmasını arzulayıram".

İsmayıl

MEDIA Azərbaycan həqiqətlərini təhrif edən "Freedom House"a cavab verib

Medianın inkişafı Agentliyi (MEDİA) Azərbaycan həqiqətlərini təhrif edən "Freedom House" təşkilatının son hesabata ilə bağlı bəyanat yayıb. Bu barədə "Şərq"ə Agentlikdən məlumat verilib.

Bildirilib ki, "Freedom House" beynəlxalq qeyri-hökumət təşkilatı açıqladığı son hesabatında Azərbaycanda medianın vəziyyəti ilə bağlı reallıqdan uzaq, qərəzli münasibətini bir daha nümayiş etdirib.

Azərbaycanın informasiya məkanı haqqında səsəndirilmiş qərəzli münasibətə cavab olaraq bəyan edirik ki, "Media haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda hesabatda iddia olunduğu kimi, xarici onlayn platformalara yerli hüquqi şəxs kimi qeydiyyatdan keçmək öhdəliyi qoyulmamışdır.

Belə ki, Qanunun müddəalarına əsasən Azərbaycan Respublikasında xarici media subyektlərinin filial və nümayəndəliklərinin açılması Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrlə tənzimlənir və bunun üçün həmin subyektlərin yerli hüquqi şəxs kimi qeydiyyatdan keçməsi heç bir halda tələb olunmur.

Xüsusilə vurğulanmalıdır ki, Qanunun müddəaları video paylaşım platformaları, internet televiziya və bu kateqoriyadan olan digər fəaliyyət növlərinə qətiyyətlə daxil edilmir, heç bir halda onların fəaliyyətini tənzimləməyi nəzərdə tutmur.

Beynəlxalq yanaşma nəzərə alınmaqla, media sahəsində baş verən qanunazidd hallara məhkəmə tərəfindən hüquqi qiymət verilməsi nəzərdə tutulmuş, dövlət orqanlarının bu istiqamətdəki səlahiyyətləri tamamilə məhdudlaşdırılmışdır. Heç bir dövlət orqanının media subyektlərinin fəaliyyətini dayandırmaq və ya onların fəaliyyətinə xitam vermək yaxud hər hansı şəkildə müdaxilə et-

BƏYANAT!

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

mək hüququ yoxdur. Bu sahədə yarana biləcək bütün hüquqazidd hallar məhkəmələrdə tərəflərin bərabərliyi prinsipi əsas götürülməklə həll edilir.

Qanun "media sahəsində dövlət senzurası, habelə bu məqsədlə dövlət orqanlarının (qurumlarının) və ya vəzifələrin yaradılması və maliyyələşdirilməsi qadağandır" deməklə senzuranı tamamilə istisna edir. Əlavə olaraq, media sahəsində fikir müxtəlifliyi və fəaliyyət azadlığının təmin edilməsi dövlətin vəzifəsi olaraq müəyyənləşdirir.

Həmçinin Qanun jurnalistlərin ictimaiyyəti məlumatlandırmaq sərbstliyini təmin etmək məqsədilə informasiyanın elçatanlığının və operativliyinin təmin edilməsi üçün dövlət orqanları üzərinə media nümayəndələrinə hər hansı fakt və ya hadisə barədə ətraflı məlumat vermək öhdəliyi qoyur, jurnalistlərin peşəkar fəaliyyətinə müdaxiləni yolverilməz hesab edir.

Azərbaycan həqiqətlərini təhrif etməyə davam edən, münasibət bildirərkən rəsmi mənbələrlə əlaqə saxlamayan, dəfələrlə bəyan edilmiş dialoq təşəbbüslərimizi cavablandırmayan və nəhayət, öz ərazi bütövlüyünü bərpa edən ölkəni "işğalçı" adlandırın təşkilatın hesabata hüquqi və məntiqi baxımdan tamamilə əsassız və etibarsız olmaqla yanaşı, beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə də ziddir.

Yazıçılar Məmmədyarovun kitabına redaktor olmağa hazırdır

Şərif Ağayar: "Elmar müəllimin bu təşəbbüsünü alqışlayıram. Məncə, belə kitabları hər kəs yazmalıdır"

Aqşin Yenisey: "Yaxın tariximizin uzun illərinə aid faktları birinci əldən oxumaq maraqlı olardı"

adam mənə kömək etsin". **Tanınmış yazıçı Şərif Ağayar "Şərq"ə açıqlamasında bildirib ki, özü E.Məmmədyarova redaktə etməyi təklif edir:** "Heç bir problem yoxdur. Elmar müəllimin bu təşəbbüsünü alqışlayıram. Məncə, belə

kitabları hər kəs yazmalıdır". **Tanınmış şair Aqşin Yenisey diqqətə çatdırıb ki, ona müraciət edən olmayıb:** "Təklif edibse, bu çətin işi yüksək qonorar qarşılığında öhdəmə götürə bilərəm. Həm də yaxın tariximizin uzun illərinə aid faktları birinci əldən oxumaq maraqlı olardı".

Sücayet Mehti

Mirzoyan ərəb ölkələrində "dost" axtarışına çıxıb

Diplomatiyamız fəallığı artırmalı, qonşu ölkənin manevr imkanlarını məhdudlaşdırmalıdır

"Ermenistan xarici işlər naziri Ararat Mirzoyan Misirin paytaxtı Qahirədə Ərəb Dövlətləri Liqası Şurasının nazirlər səviyyəsində keçirilən iclasında iştirak edib. Ararat Mirzoyan ərəb dövlətlərinin nazirləri qarşısında Azərbaycanı əleyhinə çıxış edib".

Bu barədə "Atlas" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri Elxan Şahinoğlu deyib. Analitik bildirib ki, Mirozyan Ermənistanın müsəlman aləmi ilə sıx əlaqələrindən danışdı: "Ərəb nazirlərdən biri ona sual verməyib ki, Ermənistan islam dininə bu qədər hörmət edirsə, Qarabağdakı məscidləri niyə dağıdıb? Başqa suallar da aktualdır. Ərəb Dövlətləri Liqasının xarici işlər nazirlərinin toplantısına xristian Ermənistan dövlət olunduğu halda müsəlman Azərbaycan niyə dəvət olunmayıb? Axı ərəb dövlətləri arasında Azərbaycanı dost və tərəfdaş adlandıranlar az deyil. Məsələn, Ərəb Dövlətləri Liqasının 31-ci zirvə toplantısı 2022-ci ilin noyabrın 1-də Əlcəzairdə keçirilmişdi. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev zirvə toplantısına ev sahibliyi edən Əlcəzair Prezidenti Abdelmacid Tebbunun dəvəti ilə tədbirin açılış mərasimində dəfəri qonaq statusunda iştirak etmişdi. Dövlət başçısı İlham Əliyev zirvə toplantısındakı çıxışında Ermənistanın içişğalçı siyasəti barədə məlumat vermişdi".

E.Şahinoğlu diqqətə çatdırıb ki, Misir ev yiyəsi kimi Ararat Mirzoyanı toplantıya

dəvət etdiyi halda Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhun Bayramovu dəvət etməyib: "Axı Misirin Prezidenti Əbdülfəttah Əs-Sisi yanvar ayının sonunda Azərbaycana səfər etmişdi. Doğrudur, XİN başçısı Ceyhun Bayramov fevralın 12-də Qahirəyə işgüzar səfər edib və orada Qoşulmama Hərəkatının sədri qismində Ərəb Dövlətləri Liqasının "Qüds şəhəri və onun əhalisinə dəstək" mövzusunda beynəlxalq konfransda iştirak edib. Ancaq Ərəb Dövlətləri Liqasının xarici işlər nazirlərinin toplantısında iştirak da vacibdir. Azərbaycanla Ermənistan arasında informasiya savaşı da gedir. Ermənistan harda mümkündür Azərbaycan əleyhinə təbliğat aparır, dezinformasiyalar yayır. Diplomatiyamız fəallığı artırmalı, qonşu ölkənin manevr imkanlarını məhdudlaşdırmalıdır".

İsmayıl

Ərdoğanla Kılıçdaroğlunun şansı bərabərləşir

Bütün hallarda qərarı türk milləti, seçicilər verəcək

Türkiyədə növbəti prezident seçkilərinə təxminən iki ay qalıb. Zaman azaldıqca mübarizə qızışmaqda, seçki öncəsi gərginlik artmaqdadır. Aylardır davam edən qızgın müzakirələrdən sonra nəhayət Cümhuriyyət Xalq Partiyasının (CHP) sədri Kamal Kılıçdaroğlu "Millət İttifaqı"nın prezident seçkilərindəki vahid namizədi elan olundu.

1948-ci il təvəllüdlü Kamal Kılıçdaroğlu Cümhuriyyət Xalq Partiyasının sədri, Türkiyə Böyük Millət Məclisinin deputatıdır. Prezident seçiləcəyi halda Kılıçdaroğlu "Millət İttifaqı"na daxil olan partiyaların liderlərini vitse-prezident təyin etməlidir. İttifaqda Cümhuriyyət Xalq Partiyası ilə yanaşı Səadət Partiyası, Yaxşı Partiya, Gələcək Partiyası, Demokratiya və Sıçrayış Partiyası, Demokrat Partiyası yer alır. Ötən həftə İYİ Partiyasının rəhbəri Meral Akşenerin "altılı masa"nı tərk etməsi, Kılıçdaroğlunun namizədiyyəsinin dəstəklənməsi aləmi bir-birinə vursada, qısa zaman sonra sular durulmağa başladı. Akşener ısrarla bələdiyyə sədrləri Əkrəm İmamoğlu və Mansur Yavaş öne sürsə də, müxalifədə əksəriyyətin qəbul etdiyi Kılıçdaroğlu variantı ilə razılaşdı. İqtidar cəbhəsində hakim Ədalət və İnkişaf Partiyasının (AKP) başçılıq et-

diyi "Cümhur İttifaqı" çoxdandır ki, artıq öz namizədini bəlli edib. Partiya sədri və hazırkı Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan builki seçkilərdə yenidən iştirak edəcəyini ötən il açıqlayıb. Daha bir namizəd isə 2018-ci ildə prezident seçkilərində Ərdoğanı uduzmuş Məmləkət Partiyasının sədri Məhərrəm İncədir. Amma İncə təkcə iqtidarın yox, müxalifə-

Ancaq Parlamentdəki üstünlüyün müxalifətə keçməsi ehtimalı böyükdür

tin də siyasəti ilə barışmır.

Vətəndaş Həmrəyliyi Partiyasının sədr müavini Samir Əsədli "Şərq"ə bildirib ki, "altılı masa"ya daxil olan siyasət partiyalarının "Millət İttifaqı"nda birləşməsinin əsas məqsədi Türkiyədə baş vermiş sistem dəyişikliyi ilə bağlıdır. Partiya təmsilçisi deyib ki, "altılı masa"-da yer alan partiyalar Türkiyədə idarəetmənin əvvəlki sisteme, güclü parlament-üsul idarəsinə dönməsini istəyirlər: "İYİ Partiya sədri Meral Akşenerin son anda fikir ayrılığına düşməsi və söylədiyi tənqidi fikirlər onun "altılı ma-

sa"-dan bir dəfəlik ayrılacağı anlamına gəlmirdi. Məhz ona görə, qısa müzakirədən sonra Türkiyənin mühüm 6 siyasət partiyası yenidən eyni masa ətrafında aylaşdı. Ortaq şəkildə müxalifətin vahid namizədini elan etdilər. Təkcə 6 partiya deyil, digər siyasət təşkilatları da CHP sədri Kamal Kılıçdaroğlunun namizədiyyəni dəstəklədikləri yöndə açıqlamalar verirlər. Bu da onu göstərir ki, Türkiyədə prezident və parlament seçkiləri çox gərgin keçəcək".

S.Əsədli bəyan edib ki, bütün hallarda qərarı türk milləti, seçicilər verəcək. Bizə sadəcə olaraq müşahidə etdiklərimizə əsaslanaraq, prosesləri

ümumi şərh etmək qalır: "Müşahidə olunan odur ki, namizədlər arasında "Millət İttifaqı"nın vahid namizədi elan olunmuş Kamal Kılıçdaroğlunun şansı daha yüksək qiymətləndirilir. Çünki müxalif cəməsi tam olaraq Kılıçdaroğlu ətrafında cəmləşib. Seçki öncəsi keçirilən sorğularda da Kılıçdaroğlunun səs faizi yüksəkdir. Parlamentdəki üstünlüyün müxalifətə keçməsi ehtimalı böyükdür. Təbii ki, indiki Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın da şansı çoxdur və dəstəkçisi kifayət qədərdir. Seçkilər ikinci tura qala bilər ki, bu da müxalifət üçün şans deməkdir. Ümumən, Türkiyədə son dövrlərdə iqtisadi, maliyyə böhranları, inflyasiya yaşanmaqdadır. Həmçinin baş vermiş dəhşətli zəlzələ də siyasət proseslərinə ciddi təsir göstərir və hazırkı hökumətin şansını nisbətən azaldır. Əgər müxalifət seçki öncəsi seçicilərlə yaxşı işləyə bilsə, son nəticəyə də təsir edə bilər. İYİ Partiya sədri M.Akşener üzərində düşəni etdi. Yeni partiya maraqlarını ümumi maraqlara dəyişmədi və iddiasından geri çəkildi. Bu da mühüm siyasət nəzakətidir və həm də o deməkdir ki, insanlar özlərindən çox dövlətin, millətin gələcəyini düşünürlər".

İsmayıl Qocayev

Xəlfəli yolu ilə yenə silah-sursat daşınacaq

Rusiya sülhməramlıları Ermənistanla sərhədə, Laçın yoluna 27 aydır formal olaraq nəzarət edir

Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyi Ermənistan XİN-in ölkəmiz əleyhinə 8 mart tarixli saxta və yalan dolu bəyanatlarına cavab verib. Nazirliyin bəyanatında vurğulanıb ki, Azərbaycan bundan sonra da öz milli maraqlarının və təhlükəsizliyinin müdafiəsi məqsədilə bütün lazımi tədbirləri görməyə davam edəcək.

Həmçinin bəyan edilib ki, Ermənistan tərəfinin Azərbaycana qarşı təcavüz siyasətinin və qeyri-qanuni əməllərinin qarşısının alınması məqsədilə, Laçın yolunun başlanğıcında sərhəd-nəzarət keçid məntəqəsi yaradılması labüddür: "Ermənistanın bəyanatı 30 ilə yaxın bir dövrdə həyata keçirildiyi işğal siyasətini, habelə hazırkı postmünaqişə dövründə Azərbaycan və azərbaycanlılara qarşı törətdiyi təxribatları ört-basdır etmək məqsədi daşıyır. Xankəndi-Xəlfəli-Turşsu torpaq yolundan növbəti dəfə hərbi məqsədlər üçün istifadə edilməsi faktının Ermənistan tərəfindən təkbiz olunması riyakarlıqdır. Ermənistanın Azərbaycanı öhdəlikləri yerinə yetirməməkdə ittiham etməsi tamamilə əsassızdır. Beynəlxalq Ədalət Məhkəməsinin sonuncu qərarını təhrif etməyə və arzularımlı realılıq kimi təqdim etməyə çalışan Ermənistanın, guya, Azərbaycanın qərarı yerinə yetirməkdən boyun qaçırmasını iddia etməsi də qəbulənilməzdir. Habelə Azərbaycanın guya bölgənin erməni sakinlərinə qarşı "etnik təmizləmə" və "soyqırım" həyata keçirməyə hazırlandığı iddiası absurdur". Xankəndi-Xəlfəli-Turşsu yolu ilə gizli surətdə Qarabağ separatçılarına silah-sursat daşınması və bu faktın ifşası Ermənistan hökumətini çətin duruma salıb. Rəsmi Bakı bu cür qanunsuz gediş-gəlişlərin önünü kəsmək üçün Laçın yolunda nəzarət-buraxılış məntəqəsinin yaradılması tələbini yenidən gündəmə gətirib və bu yöndə qəti addımlar atılacağı bildirib.

Təhlükəsizlik üzrə ekspert, ehtiyatda olan polkovnik-leytenant İlham İsmayil "Şərq"ə açıqlamasında bildirib ki, separatçıların Xankəndi-Xəlfəli-Turşsu yolu ilə silah daşımalarının aşkarlanması, atışma və ermənilərin zərərsizləşdirilməsi o demək deyil ki, təxribat bununla başa çatdı. Ekspertin fikrincə, erməni tərəfinin təxribatları ha-

"Nəzarət-buraxılış məntəqələrinin yaradılması, sadəcə olaraq vacib yox, həm də zəruridir. Bu addımın atılması ilə sülh prosesi də sürətlənər"

disədən əvvəl də baş verib və bundan sonra da olacaq: "Əmin olun, bir neçə gündən sonra Xəlfəli yolu ilə yenə silah-sursat daşınacaq. Çünki Rusiya sülhməramlıları Ermənistanla sərhədə, Laçın yoluna 27 aydır formal olaraq nəzarət edir. Həç bir ciddi nəzarətdən söhbət getmir. Əksinə, Rusiya sülhməramlıları Qarabağ separatçılarına qanunsuz silah-sursat daşınması üçün şərait yaradırlar. Qarabağdakı qanunsuz silahlı birləşmələr həm İrak, həm Rusiya, həm də Ermənistan tərəfindən silahlandırılır. Bu prosesin önünü kəsməyin yeganə yolu Münhen Təhlükəsizlik Konfransında Azərbaycan dövlət başçısı İlham Əliyevin səsləndirdiyi, o cümlədən ABŞ və Avropa rəsmilərinin çox anlaşıqlı və məntiqi qəbul etdikləri nəzarət-buraxılış məntəqələrinin yaradılmasıdır. Bu, sadəcə olaraq vacib yox, həm də zəruridir. Bu addımın atılması ilə sülh prosesi də sürətlənər. 27 ay ərzində süni şəkildə uzatdıqları prosesi daha çox uzada bilməzlər. Hesab edirik ki, Azərbaycan tərəfi Rusiya Federasiyasını rəsmən xəbərdar edərək konkret vaxt təyin etməlidir. Nəzarət-buraxılış məntəqəsinin yaradılmasının anonsunu verməlidir. Razılığın olub-olmamasına baxmayaraq, şərhə qoşunlarımızın iştirakı ilə proses yekunlaşmalıdır. Rusiyanın bu məsələyə etirazı, uzaqbaşı, Ferrux dağında yaşananlarla eyni olacaq. Azərbaycan Ordusu separatçıların dərslərini verməklə Ferrux dağında mühüm mövqeni nəza-

rətə götürdü, Moskva isə sadəcə etiraz etdi. 10 noyabr üçtərəfli bəyanatına istinad edən Rusiya xarici işlər naziri Sergey Lavrov bilməlidir ki, bu saziş Azərbaycan-Ermənistan arasındakı münasibətlərin bütün aspektlərini həll edən sənəd deyil. Həmin sənədə dəyişiklik və ya əlavələr mümkünür. Həmçinin üçtərəfli sazişdə qadağan edilməyib ki, Azərbaycan tərəfi Laçın yolunda nəzarət-buraxılış məntəqəsi yarada bilməz. Sənədə qeyd olunub ki, Azərbaycan bu yolun təhlükəsizliyini təmin edir, orada ayrıca "məneəsiz" söz, şərti yoxdur. Yolum təhlükəsizliyinin təmin olunması isə mütləq nəzarət-buraxılış məntəqəsinin yaradılmasından keçir. Bunun başqa yolu yoxdur. Əgər qəti addım atmasaq, hər gün, hər saat erməni təxribatları ilə üz-üzə qalacağıq".

İsmayıl Azərbaycan rəsmiləri ilə Qarabağ erməniləri arasında baş tutan təmaslardan da bəhs edib: "Azərbaycan nümayəndələrinin Qarabağ erməniləri ilə görüşünü xüsusi qabartmaq, daha doğrusu, bunu "bayram" kimi təqdim etmək doğru deyil. Ermənilər bizim şərtlərimizi qəbul etmirlər və in-teqrasıyanı ümumiyyətlə qəbul etmirlər. Görüşə gələnlər siyasət məsələlər üzrə səlahiyyətli şəxs olmadıqlarını, sadəcə humanitar mövzularda müzakirə etdiklərini bildirdilər. Qaz, işıq, su istəyirlər və bunun əvəzində sadəcə bir dəfə, özü də uzaqdan vizual olaraq mədənlərə baxmağımıza imkan verirlər. Əslində, indiki vəziyyətdə Azərbaycan ekoloqlarının mədənlərdə monitorinq aparmasına da ehtiyac qalmır. Nə qədər ki, həmin bölgədə tam nəzarəti ələ almaq, monitorinqlə nəyəsə nail ola bilməyəcəyik. Bunlar, ikinci, bəlkə üçüncü dərəcəli detallardır. Aylardır davam edən aksiyanın da məntiqi sonluğu Laçın yolunda nəzarət-buraxılış məntəqəsinin yaradılmasıdır. Böyük hədəflərdən yayınmamalıyıq. Ermənilərin məqsədi birgəyaxşıyı yox, bızdan torpaq qopartmaqdır. Təbii ki, biz də buna qarşı çıxırıq və bütün zəruri addımları atırıq".

İsmayıl Qocayev

X Qlobal Bakı Forumunun əhəmiyyəti böyükdür

Dünyada Azərbaycanın yeri və rolu haqqında aydın təsəvvür yaranır

"Bakı 2010-cu ildən başlayaraq mövcud risklərin dəyərləndirilməsi, qaynar ocaqlardakı separatizm, dünyanı hədələyən bioloji terrorçuluq və s. kimi mövzularda platforma rolu oynayıb".

Bunu "Şərq"ə açıqlamasında politoloq Yeganə Hacıyeva dünən baş tutan "Dünya bu gün: Çağırışlar və ümidlər" mövzusunda X Qlobal Bakı Forumu barəsində danışarkən deyib.

O bildirib ki, Azərbaycanda keçirilən siyasət, humanitar və mədəni tədbirlər həm maraqlı, həm də faydalı olur: "Bakıda keçirilən müzakirələrin perspektivləri hər zaman dünyaya və regiona fayda gətirir. Digər tərəfdən, Azərbaycan həm də son illərdə aktiv şəkildə postsovet ölkələrindəki konfliktlərin həlli istiqamətində ciddi söz sahibinə çevrilib. Forumda gəldikdə, Bakı Forumu regionun riskləri və bu risklərin global təhlükəsizlikdə rol aldığı bəndlər haqqında geniş məlumatlandırma mahiyyəti daşıyır.

Həmçinin ölkə rəhbərinin öz çıxışında Azərbaycan-Ermənistan münasibətlərinə ayırdığı geniş mövqə təkcə bizim milli maraqlarımızdan ibarət deyil, həm də bu konfliktin Cənubi Qafqaz kimi böyük bir regionun imkanlarını necə limitləməsi barədə məlumatlandırmadır. Ümumiyyətlə, Forumun gündəliyi və çıxış edənlərin kimliyi bizə imkan verir ki, baş tutan tədbir dünyanın mövcud problemlərini həlli istiqamətində ölkəmizin yanaşmasından kənarda və Azərbaycan problemlərinin elan olunması ilə keçir".

Xanım analitikin sözlərinə görə, biz Forumu pandemiyaadan sonra formalaşan dünyada Azərbaycanın yeri və rolu haqqında aydın təsəvvürlərin əldə olunması və bu gün üçün Ermənistanı alət olaraq istifadə edən dairələrin yaratdığı anti-Azərbaycan informasiya təbliğatının susdurulması istiqamətində bir imkan kimi

dəyərləndirməliyik: "Bu Forumda biz ölkəmizin milli maraqlarının elan edilməsi ilə dünyanın mövcud problemlərinin həllində iştirak edəcəyimizin siqnallarını ötürürük. Digər tərəfdən, Forumda iştirak edən Asiya, Avropa və s. kimi regionları araşdıraraq beynəlxalq mərkəzlərinin nümayəndələrinin region haqqında məlumatlar verməsi, Azərbaycan tərəfi üçün önəmlidir. Biz həmin şəxslərə dünyada baş verənlərdən məlumatlı olduğumuzu və yeri gəldikdə problemlərin həllində təşəbbüskar rol oynaya biləcəyimizin mesajını veririk. Yeni Forumun əsas məqsədi Azərbaycanın mövqələrinin möhkəmlənməsidir. Dünya isə bu Forumla mövcud problemlərini işıqlandırmaq imkanını qazanır. Həmçinin gütbəlməmiş ölkələr sırasında olmayan dövlətlər öz səslərini duyurmaq üçün bu platformadan istifadə edir. Məsələn, Forumda Afrikanın problemləri müzakirə edildi. Daha sonra isə bu problemin Qoşulmama Hərəkatı formatında həll yolları axtarılacaq. Yeni nəticədə həmişə proseslərə Təhlükəsizlik Şurasının beş daimi üzvünün pəncərəsindən baxanların səslərinin duyulduğu yerdir".

Nihat Müzəffər

ABŞ sülh prosesində Brüsseli dəstəkləyir

Bunun özü Vaşinqtonun sülh tərəfdarı olduğunu göstərir

ABŞ Dövlət Departamentinin Qafqaz danışıqları üzrə baş müşaviri Lui Bononun bölgəyə səfəri yekunlaşıb. O, Bakıda Prezident İlham Əliyevlə, İrəvanda Baş nazir Nikol Paşinyanla görüşüb, fikir mübadiləsi aparıb.

Bono görüşləri bitirdikdən sonra "Azərbaycanla Ermənistanın sülh müqaviləsinin mətnini özlərinin hazırlamasını istəyirik" fikrini səsləndirib. Birbaşa dialoq nəticəsində müsbət nəticə əldə olunacağı qənaətinə olduğunu deyib: "Çünki hər hansı uzunmüddətli, davamlı və balanslı sülh yalnız hər iki tərəfin səyləri ilə mümkündür". Ekspertlərə görə, Vaşinqton Bononun dililə Bakı ilə İrəvana vasitəçi olmadan dialoqu genişləndirməyi təklif edib. Hazırda 3 vasitəçi var - Moskva, Brüssel və Vaşinqton.

Politoloq Turab Rzayev "Şərq"ə açıqlamasında bildirib ki, ABŞ bölgədə hansı ölkənin təxribata əl atdığını, gərginlikdə maraqlı olduğunu çox yaxşı bilir. Ekspert vurğulayıb ki, tərəfləri sakitliyə, sülhə səsləyən Amerika və Avropa rəsmilərinin Bakıya səfərlərini Azərbaycana dəstək kimi dəyərləndirmək olar: "Ən azından sülh prosesinə dəstək kimi xarakterizə etmək olar ki, ələ rəsmi Bakının da əsas istəyi bölgədə sülhün bərqərar olmasıdır. Hazırda bir sıra dövlətlərin davranışlarından görünür ki, onlar regionda münaqişəyə, qanlı müharibəyə meyillidir. Onlardan biri sərhəd qonşumuz İrandır. Tehran rejiminin bütün hərəkətləri ilə təxribata çalışdığı göz önündədir. Qarabağdakı təxribatların arxasında isə Rusiya day-

"Əgər ABŞ və ya Aİ sülh sazişinin imzalanmasına nail olsa, bölgədə Rusiyanın təsiri azalacaq"

nır. Rusiya XİN başçısı Sergey Lavrovun Azərbaycana səfərindən sonra bəlli oldu ki, Moskva ilə Bakının mövqələri üst-üstə düşür. Qarabağda vəziyyətin gərgin qalmasını Kremlin də marağı var. Moskva hansısa formada Azərbaycanı Ermənistan, yaxud İrəvanı toqquşdurmaq niyyətindədir. ABŞ öz nümayəndəsini regiona göndərərək bu məsələlərin qarşısını almağa çalışır. Eyni zamanda bölgədə öz ağırlığını göstərməyə çalışır. Düzdür, ABŞ sülh prosesində birbaşa iştirak etmir və Brüsseli dəstəkləyir. Ancaq bunun özü Vaşinqtonun sülh tərəfdarı olduğunu göstərir. Əgər ABŞ və ya Aİ prosesi irəliləyərsə, sülh sazişinin imzalanmasına nail olsa, bölgədə Rusiyanın təsiri azalacaq. Moskvani də qorxudan budur".

İsmayıl Qocayev

Xınalıq kənd sakini ingiliscə danışaraq məşhurlaşdı

İbrahim Zeynalovu İngiltərəyə oxumağa göndərəcəklər

MÜSIAD Azərbaycan və MÜSIAD İngiltərə ingiliscə danışaraq məşhurlaşan Xınalıq kənd sakini 13 yaşlı İbrahim Zeynalovu İngiltərəyə oxumağa göndərəcək.

Bu haqda MÜSIAD-dan daxil olan məlumatda deyilir. Məlumatda qeyd olunur ki, hazırda İ.Zeynalovun səfəri üçün lazımi tədbirlər görülür. MÜSIAD Azərbaycan olaraq MÜSIAD İngiltərə ilə birgə balaca həmyerlimizin dil qabiliyyətini daha da təkmilləşdirmək üçün İngiltərəyə yay məktəbinə göndərəcəyik" - deyə məlumatda bildirilir.

Qeyd edək ki, İ.Zeynalov Qubanın uçqar dağı kəndlərindən olan Xınalıqda doğulub və o, hazırda valideynləri ilə orada yaşayır. Məlumat üçün bildirək ki, sosial şəbəkələrdə Qubanın Xınalıq kəndindən olan İbrahimin polşalı turistlə kənd haqqında maraqlı söhbəti yayılıb. 13 yaşlı İbrahim sinifdə "İngilis dili çempionu" olduğunu bildirib. O, Türkiyədə oxumaq istədiyini, orada dostunun yaşadığını da bildirib.

Güneyin səsi

"Tudə"nin şərəfli tarixi

Partiya ilk günlərdən xalqa zülm edənlərə qarşı barışmaz olub

1941-1943-cü illərdə İranda qalmış faşist ünsürlər SSRİ-yə hərbi yüklər göndərilən limanlarda, dəmir yolu və sose yollarında təxribatla məşğul olurdular. O dövrdə İrani hər hansı imperia-lizmdən daha çox Hitler Almanı-yası tərəfindən olan təhlükə hədələyirdi. 1941-ci il avqustun 25-də müttəfiq qoşunlar İrana daxil olandan sonra da Berlin ra-diosu və İran faşistpərest parti-yaları İranda faşizm təbliğatı aparırdılar.

Xarici qüvvələr İrana daxil olduğu gündən İran və Azərbaycan azad xalqları SSRİ ilə dostluğa və əməkdaşlığa böyük əhəmiyyət verir, faşizm əleyhi-nə şiddətli mübarizə aparırdılar. İran və Azərbaycan xalqlarının faşizm əleyhi-nə mübarizəsinə İran Tudə Partiyası (ITP) rəhbərlik edirdi.

Partiyanın əsasını dövrün müca-hidləri Seyid Cəfər Pişəveri, Süleyman Mirza, İ.İsgəndəri qoyub. S.Mirzənin təpşirqi ilə partiyanın ilk müvəqqəti məramnaməsinin layihəsini hazırlamaq və yazmaq işi S.C.Pişəveriyə və İrəc İsgəndəriyə həvalə olunur. Partiyaya ilk özəyinin başcısı kimi Süley-man Mirzənin namizədliyi qəbul olunur. Əslində məramnamənin yazıl-masında Əbdülqədir Azad da iştirak etməli idi. Lakin Alman faşizmi ideya-larına müsbət meyl göstərdiyinə görə Əbdülqədir Azad məramnamənin hazırlıq mərhələsində bu işdən uzaqlaşdırılıb.

İran Xalq Partiyasının ("Tudə") ilk məramnaməsində ölkədə diktatura və istismar əleyhinə mübarizə, ölkənin istiqlaliyyətinin qorunması, demokratiya və azadlıqların bərpa edilməsi, sülhün qorunması və s. bu kimi tələblər irəli sürülmüşdü. 1942-ci ildə az bir müddət içərisində Tudə üzvlərinin sayı və partiyanın coğrafi məkanı genişləndi. O, özək təşkilat statusundan müstəqil partiya statusuna yüksəldi. 1942-ci il oktyabr ayının 9-da (17 mehr 1321) Tehrandə F.Keşəvərzin evində Tudə-nin ilk konfransı keçirilib. Konfransda partiyanın müvəqqəti məramnaməsi yenisi ilə əvəz olunub. Bu məramnamədə bir sıra məsələlər tam kommuni-st mövqeyindən qoyulduğuna görə S.C.Pişəveri onlarla razılaşmamış və özünün milli-demokrat mövqeyinə sadıq qalıb. Bu səbəbdən da Tudənin I konfransında Tudənin rəhbərliyinə seçilmiş 15 nəfər üzv arasında S.C.Pişə-verinin adı qeyd olunmayıb. Tudənin məramnaməsində "bütün dünya prole-tarları birleşin!" şüarı S.C.Pişəveriyə görə "İranın demokratik və milli qüvvə-ləri birleşin!" şüarı ilə əvəz olunmalıydı. Tudənin məramnaməsində hakimiyyətə keçən zaman "proletar diktaturası" dövlət idarəçiliyi forması kimi irəli sürüldüyü halda, S.C.Pişəveri tərəfindən "demokratik və milli qüvvə-lərin diktaturası" şüarı irəli çəkilir. "Sol"çu tudəçilərin fikrincə, partiya fəhle və zəhmətkeş kəndlilərin birliyinə (ittifaqına) söykənməli idi.

Tarixçi Əkrəm Rəhimlinin məqalə-sinə istinadən qeyd edək ki, Tudənin üzvlüyündən və rəhbər özəkdən uzaqlaşan S.C.Pişəveri öz mübarizəsini mətbuat sahəsində davam etdirmək qərarına gəlir. Bununla bağlı o, 1943-cü ilin aprel ayının 6-da dövlət orqanla-rına müraciət edir və müstəqil "Aji-r" qəzetini çıxarmaq haqda dövlətdən rəsmi icazə alır. "Aji-r"ın ilk sayı 24 may 1943-cü il tarixində işıq üzü gö-rür. "Aji-r" qəzeti nəşrə başladığı ilk gündən ölkədə hökm sürən diktatura əleyhinə, azadlıq və demokratiyanın bərpa olunması uğrunda ardıcıl müba-rizə aparmaqla yanaşı İran Xalq Partiyası-nın ideoloji səhvləri haqda da yazmaqdan çəkinməmişdi. O, partiya-nın şüarlarında və hərəkət xəttindəki (platformasındakı) bir sıra məqamların və şərtlərin İranın ozamankı siyasi-icti-mai mühitində həyata keçirilməsinin mümkün-süzlüyünü partiya yaranan gündən dönə-dönə qeyd etmişdi.

S.C.Pişəverinin "Aji-r" qəzetində

çap etdiyi məqalədə və xatirələrindən məlum olur ki, Tudə xalqın mübarizəsi-nə istiqamət vermək və ona başçılıq etmək məqsədilə yaradılıb. Tudə fəhlə-kəndli ittifaqı ilə yanaşı demokratik və milli qüvvələrin birliyinə söykənməli idi. Amma partiya sosializmin mənəfe-yini hər şeydən yüksək tutaraq yerlə-də antifaşist komitələri yaratdı. Öz mətbuat orqanlarından əvvəl Tehran, Rəşt, Tebriz və Ərdəbilə antifaşist qəzetlər nəşr etdi. 1942-ci il fevralın 1-dən Tehrandə "Mərdom" adlı ümumi-ran antifaşist qəzetinin nəşr olunması ilə faşizm əleyhinə mübarizə daha mü-təşəkkil karakter aldı. 1942-ci ilin ya-zında Tebrizdə Azərbaycan antifaşist cəmiyyəti yarandı. 1943-cü ilin ortala-rına qədər Ərdəbil, Marağa, Urmu, Sə-rab və Əhər şəhərlərində antifaşist cəmiyyətin komitələri və klubları təşkil olundu. Tebriz və Ərdəbilə Azərbay-can dilində "Yumruq" adlı antifaşist qəzet nəşr edilməyə başladı. Antifaşist cəmiyyət, faşizmin bütün xalqların azadlıq və mədəniyyətinin düşməni ol-duğunu kütlələrə çatdırırdı. Bu cəmi-yyət fəhlələri, yükləyici və sürücüləri, SSRİ-yə göndəriləcək malları və sür-satı daha tez və daha çox göndərməyə çağırırdı. İTP-nin antifaşist mübarizə-sinin əhəmiyyətini qeyd edərək "Azər-baycan" qəzeti belə yazıb: "İran Tudə Partiyasının məxsusan faşizm əleyhi-nə apardığı mübarizəsinə biz həmişə ittixarla xatırlamalıyıq".

Azərbaycan Demokrat Fırqəsi Mərkəzi Komitəsinin sədri Adilə Çər-nik Bülənd isə iki il əvvəl "Tudə" parti-yasının 80 illiyi ilə əlaqədar tədbirdə öz çıxışına bu sözlərlə başlayıb: "İran Tudə Partiyasının mütləqəqqi və humanist ideallarının və məqsədlə-rinin çox da uzaq olmayan bir gələcək-də gerçəkləşəcəyinə həbelə ölkə xalqlarının zülm və istibdad zəncirin-dən qurtulacağına şübhəm yoxdur. Mənim siyasi ömrüm İran Tudə Partiyasının yaranması ilə başlayır. 10 yaşımda ikən partiyanın üzvü olan anamla birlikdə Ərdəbil şəhərində partiya özəklərində iştirak edirdim. Şəhər-dəki danışılan sözlərin haqiqətini axtarmaq mənim marağımda idi. Ərdə-bildə işsizlik, yoxsulluq, korrupsiya və hökumət məmurlarının zorakılığını gö-rəndə o sözlər ürəyimə yatırdı. Mən cəmiyyəti dəyişdirmək və insanları xoşbəxtliyi üçün bir yol axtarırdım.

Seyyid Cəfər Pişəverinin rəhbərli-yi ilə Azərbaycan Demokrat Fırqəsi ya-ranarkən özümü o yolun yolçusu gördüm. Dərhal fırqə sıralarına qoşula-raq iştək və arzularımı həyata keçir-mək üçün əlimdən gələni etdim. Fırqə ideyalarını yerinə yetirmək üçün gecə-gündüzüm yox idi və lazım olan yerə gedirdim, izdihamlı cəmiyyət içində təbliğ və mühazirələr oxuyurdum. Ye-niyyətmiş enerji və insanlara olan marağım içimdə təsəvvür edilə bilmə-yəcək bir güc yaratmışdı. Hətta özümü təhlükədən qorumaq üçün fırqə məsul-ları mənə silah veriblər".

Çernik Bülənd həmçinin əlavə edib ki, İran Tudə Partiyası və Azər-baycan Demokrat Fırqəsi həm inqilabi, həm də mütləqəqqi ideyalarına və apar-dıqları ortaqların mübarizələrinə görə şə-rəfli bir tarixə malikdir: "İlk günlərdən İran Tudə Partiyası, İran xalqına zülm edən amillərlə barışmaz olduğunu bə-yan etdi. İran Tudə Partiyası, təkamül-lün və tərəqqinin əsas düşmənləri həbelə ölkənin inkişafına mane olan faşizmi, imperializmi, irticani əsas düşmənlər olaraq ifşa etdi. Xalq əleyhinə olan bu qüvvələrə qarşı mübarizə et-məyi əsas məqsəd olaraq qarşısında qoydu. Fikrimcə, İran Tudə Partiyası-nın əhəmiyyəti həbelə davamlılığı onun dünya görüşündə və mütləqəqqi proqramlarında nəzərə alınmalıdır. İran Tudə Partiyası, ölkədə yeganə siyasi partiya olaraq ABŞ imperializminin neo-müstəmləkəçilik mahiyyətini dərk etmişdi. Bu, ABŞ-nin özünü xalqın müdafiəçisi və simpatiyası kimi gös-tərməyə çalışdığı vaxt idi. İran Tudə Partiyası Amerika imperializminin yı-rıtıcı təbiətini ifşa etməkə yanaşı, ölkə

ictimaiyyətinə vətənimizi qərət və ta-lan etməkdə mənfur Britaniya imperia-lizminin ortağı kimi təqdim etdi. O günlərdə bir çox mütləqəqqi və milli qüvvələr Amerika imperializminin ma-hiyyətini tanımaqda yanılaraq partiya-nın ABŞ haqqında yürütdüyü mühakiməsinə inanmırdılar. Onlar yal-nız illər sonra acı təcrübələr nəticəsində bu inanca gəliblər.

İran Tudə Partiyası, daxili və xarici düşmənlərinin törətdikləri bütün problemlər və maneələrini baxmayaraq, böyük dəyişikliklərin mənbəyinə çevrildi. Halbuki o dövrün perspektivindən

baxarsaq, bu iş mümkünsüz görünür.

Tudə Partiyası, Rza Şahın 20 illik diktaturası ilə zəifləyən İran ictimai-yətinin səfərbər edərək ayağa qaldırıb.

Partiya yarandığı ilk günlərdən etibərən mübarizədə qüvvələrin birliyinə ehtiyac olduğunu vurğulayıb. Bəzi fərqliliklərdən asılı olmayaraq müstərek düşmənin məğlubiyyətini asanlaşdırmaq üçün mübarizənin ümumi məq-sədlərinə diqqət yetirərək bütün mütləqəqqi qüvvələri və demokratik təş-kiatları birliyə çağırıb.

Minlərlə kitab, jurnal, elmi-mədəni məqalə yazmaq, tərcümə və nəşr et-məklə bilik və mədəniyyətin inkişafı üçün praktiki tədbirlər görən, həbelə ölkənin mədəni ictimaiyyətini dəyişdi-rən təşkilat, İran Tudə Partiyası idi. İranda yaşayan insanları xalqların ən məşhur elm, mədəniyyət və incəsənət xadimlərdən bir çoxu İran Tudə Partiyasınının qucağında tərbiyə almış, ya-xud partiya üzv olmuş və ya yaradıcılığının uzun illərini o partiya-da keçiriblər.

Tudə Partiyası ölkədə bütün xalqlar və dinlərin bərabər hüquqluğunu öz proqramında elan edib. Ölkədə yaşı-yan bütün xalqların milli hüquqlarından müdafiə edib. Azərbaycan və Kürd xal-qının öz hüquqlarını əldə etməsində və milli hökumətlərini qurmaqda həlledici rolu olub. Bu yolda onlarla hərbi və mülki kadrları öz canlarını qurban ve-rib. Tudə Partiyası iranlı zəhmətkeşlə-rin mübarizə hərəkatını dünya zəhmətkeşlərinin inqilabi hərəkatı ilə əlaqələndirən, İran xalqının beynəlmil-ləçli ruhunu yüksəldən partiyaadır. Bu mübarizələr və onların böyük uğurları dünya və daxili irticani dəhşətə gətirdi. Tudə Partiyasına çox sui-qəsdlər və digər milli-mütləqəqqi qüvvələrə qarşı həyata keçirildi. Lakin hər cür yalan it-tihamlar və uydurmalar partiyanın proqramlarının gedişatının qarşısını dayandırma bilməzdi. Bu səbəbdən ABŞ, həbelə İngiltərə, sarayın və irticaçı qüvvələrin həyata keçirdikləri qanlı çevrilişləri etiraf edilib".

Qeyd edək ki, 1332-ci ilin 28 mor-dad ayının (avqust 1953 -cü il) dövlət çevrilişinə və partiyanın həbelə digər milli-mütləqəqqi qüvvələrin qanlı rep-ressiyalarına baxmayaraq, İran Tudə Partiyası şəhər və kənd zəhmətkeşləri ilə bağladığı əhdinə sadıq qalıb. Bu çevrilişdən sonra Pəhləvi rejimi devri-lənə qədər bütün qaranlıq illərdə zəhmətkeşlərlə mübarizəni və təşkilatçılığı davam etdirib. 1979-cu ilin fevral ayın-dakı şanlı anti-monarxiya inqilabının zəferini möhürləyib.

Bəhmən inqilabından sonra da Tu-də Partiyası inqilabın nailiyyətlərini və xalq ideyalarını qoruyub genişləndir-mək üçün bütün gücü ilə mübarizə aparıb. Təəssüf ki, mürtcə qüvvələr Bəhmən inqilabının əldə etdiyi naili-yətlərə vəhşicəsinə hücumu çox çək-mədi. Tudə Partiyası, digər inqilabi qüvvələr və həmkarlar ittifaqlarının üz-vlərinin bir çoxu rejim tərəfindən tutu-laraq şəhid edilib. Inqilabın uğurları bir-birinin ardınca tapdalanıb. Bütün çatışmazlıqlarına baxmayaraq, inqila-bın uğurları sayılan konstitusiyanın məşhur prinsipləri yaddan çıxarılib. Vəli-Fəqihi, Allahın nümayəndəsi ola-raq, işçilərin və zəhmətkeşlərin zəhmətəllərini meyvələrini, həmçinin ölkənin sərvətlərini talan etmək üçün talançıların əllərini açıq qoyub. Demək olar ki, Tiran hökmanlığı edib. İcti-maiyyətdə işsizlik, bahalıq, fahişəlik, narkomaniya və onlarla digər sosial problemlər cəmiyyəti narahat edib.

Anti-insani qüvvələrinin hökmran-lığından sonra, bu dəfə də ölkənin ən böyük və təsiredici siyasi qüvvələrindən biri olan Tudə Partiyası İran xalqı-nın and içmiş düşmənlərinin hücum hədəfinə çevrilib. Ölkənin minlərlə ən gözəl övladları və elm adamları orta əsr işğence otaqlarında vəhşicəsinə işğence olunublar. Çoxları edam edilə-rek gizli şəkildə kütləvi məzarlıqlarda basdırılıb.

Şəymən

Silah-sursatın daşınmasına son qoyulmalıdır

Bakı həm Rusiyanı, həm də Qərbi məlumatlandırmalıdır

"Azərbaycan ermənilərə təmasları iki ssenari ilə nəticələndirmək istəyir. Birincisi, ermənilər Azərbaycan Konstitusiyasının leğitimliyini tanıyıb, vətəndaş kimi vəzifələr və öhdəliklərini icra etməlidirlər. İkincisi, əgər kiməsə bu xoş deyilsə, Azərbaycan ərazisini tərk etməlidir. Yox, qalıb müqavimət göstərmək istəyirsə, o zaman hüquqi cəzalanmanın predmeti kimi nəticələrə hazır olmalıdır".

Bu sözləri siyasi şərhçi Aqşin Kerimov deyib. Analitik bildirib ki, Bakı bu tələbləri ən üstün şərtlər çərçivəsində ermənilərə çatdırır: "Xocalıda Azərbaycan nümayəndələri ilə ermənilər arasındakı görüş də bunun bariz nümunəsidir. Bu görüşdən sonra Rusiya sülhməramlı kontingentinin müvəqqəti yerləşdiyi Azərbaycan ərazilərindəki erməni separatçıların başçısı Arak Arutyunyan ah-nalə çəkərək nəticələrə hazırlıq məşqini başlatdı. Arutyunyan öz "komandası" ilə keçirdiyi görüşdə ermənilərin "ya olum, ya ölüm" seçimi arasında qaldıqlarını diqqətə çatdırıb. Onun mesajının məğzi beledir ki, ermənilər ya Azərbaycanın bayrağı altında yaşamağı seçməli, ya da "mübarizə"ni davam etdirməlidirlər. Birinci variant elə məqbuldur. İkinci seçim isə separatçılar və onları dəstəkləyən erməni sakinlər üçün cəzalanma aktını qaçılmaz edir. İkinci bir tərəfdən, Arutyunyan həm Rusiya, həm də Qərbdən dəstək gözləyir, ancaq son hədd anında onların köməyinə heç kim gəlməyəcək".

Ekspert vurğulayıb ki, Arutyunyan özlüyündə "mübarizə ruhu" illüziyasını yaratmalıdır: "Çünki onun özü də Azər-

Ermənilər Azərbaycanın təhlükəsizliyinə qarşı "qırmızı xətləri keçsə, prosesa hərbi müdaxilə ilə cavab veriləcək

baycanın nələrə qadir olduğunu gözəl başa düşür. Bununla belə, Arutyunyan erməni icmasının yaralarına məlhəm olan açıqlamalar vermək məcburiyyəti ilə qarşı-qarşıyadır, çünki Bakının şərtləri qəti və dəyişməz olaraq qalır. Başqa qüvvələrin əlində alət olan ermənilər vasitəsilə Qarabağda təxribatları körükləmək məqsədlərinə fokuslanmalıyıq. Qarabağdakı erməni amili Rusiya və Qərbi birləşdirən dəyərə çevrilir. Hərçənd ki, hərəsinin öz yanaşması var. Belə olan halda Qarabağa Ermənistan ərazisindən Laçın yolu vasitəsilə silah-sursat daşınması erməni amili ilə oyun qurmaq istəyənlərin arzularının tərkib hissəsi kimi başa düşülməlidir. Azərbaycan həm Rusiyaya, həm də Qərb dairələrinə çatdırıa bilər ki, bu hal Azərbaycanın təhlükəsizliyinə qarşı "qırmızı xətləri keçsə, prosesa hərbi müdaxilə ilə cavab veriləcək".

İsmayıl

Xaricdə təhsil alanların qazanc yeri yoxdur

AZAL ən azı Türkiyə istiqamətinə bilet qiymətlərini endirməlidir

keçməsi üçün şərait yaradılmalıdır. Tələbələrimin vəziyyəti çox acınacaqlı durumdadır. Bu vəziyyətdə Ombudsman nə edə bilər?..

İqtisadçı-ekspert Asif İbrahimov "Şərq"ə açıqlamasında bildirib ki, ölkəmizdə aviasəməşin daşımalarının həyata keçirən şirkətlərin bilet qiymətləri həddindən artıq bahadır. Gürcüstanla müqayisədə 4, Türkiyə ilə

müqayisədə 2 dəfə fərq var.

Xaricdə oxuyan tələbələrin biletlərin baha olması səbəbindən ölkəyə qayıda bilməməsi uzun müddətdir gündəmdə olan məsələdir. Pandemiya səbəbindən quru sərhədləri bağlı olduğu üçün xarici ölkələrə gediş-gəliş sadəcə hava nəqliyyatı ilə həyata keçirilir. İctimaiyyət üzvlərinin, valideynlərin çoxsaylı təkliflərinə rəğmən AZAL xaricdə oxuyan tələbələrə yol xərçində güzəşt etməyib.

Qeyd edək ki, dövlət proqramı ilə xaricdə təhsil alan tələbələrin yol xərçini dövlət ödəyir. Amma bütün tələbələr xaricdə dövlət proqramı ilə təhsil almır axı. Türkiyədə baş verən zəlzələ zamanı azərbaycanlı tələbələrin tətill müddətində o ölkədə qalmasının əsas səbəbi kimi təyyarə biletlərinin baha olması göstərildi. Zəlzələdə həlak olan tələbələrin valideynləri də mətbuata açıqlamalarında təyyarə biletləri baha olduğundan tələbə övladlarının tətill müddətində Vətənə gələ bilmədiklərini söyləyib. Tətill müddətində bilet almağa maddi imkanı çatmayan tələbələrin nəşini isə onlar dağıntılar altında qalaraq həyatlarını itirdikdən sonra AZAL Vətənə pulsuz gətirdi.

Məsələnin aktuallığına diqqət çəkən millət vəkili Fəzail Mustafaya problemi yenidən Parlamentdə gündəmə gətirib: "Biz ötən dəfə də çıxışımızda Azərbaycan Hava Yollarının (AZAL) təyyarə qiymətlərinin azaldılması ilə bağlı məsələ qaldırmışdıq, amma hələ də nəticə yoxdur. Qiymət bahalıqna görə tələbələrımız tətillə gələ bilmədilər, zəlzələdə həyatlarını itirdilər". Deputatın sözlərinə görə, AZAL bilet qiymətlərini özü istədiyi kimi müəyyənləşdirir: "Belə olan halda tələbələr əziyyət çəkir. Həç olmasa tələbələr üçün güzəştlər olmalıdır. Tələbələrin quru sərhəddən

Şəymən

Azərbaycan Respublikasının
Medianın İnkişafı Agentliyi

Azad sahibkarlığın və liberal iqtisadiyyatın təşviqi;

Azərbaycanda bərpaolunan enerjinin istehsalı üçün böyük potensialın olması bu sahədə mühüm layihələrin həyata keçirilməsinə zəmin yaradır. Təsədüfi deyil ki, "Azərbaycan 2030": sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər"də ölkəmizdə "yaşıl enerji" istehsalının genişləndirilməsi məsələsi də əhəmiyyətli yer alıb. Hədəf ümumi enerji istehsalı gücündə bərpaolunan enerjinin payını 2025-ci ildə 24, 2030-cu ildə isə 30 faizə çatdırmaqdır.

Bu istiqamətdə mühüm addımlar atılır. Azərbaycanın uzunmüddətli, dayanıqlı, ucuz və ekoloji cəhətdən təmiz enerji növləri ilə təmin edilməsi prosesinə xarici investorlar da həvəs və inamla qoşulublar. Bu ilin yanvar ayında Səudiyyə Ərəbistanı Krallığının "ACWA Power" şirkəti tərəfindən inşa ediləcək 240 Mvt gücündə "Xızı-Abşeron" Külək-Elektrik Stansiyasının tikintisinə start verilib. Daha sonra, martın 15-də Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin "Masdar" şirkəti "Qaradağ" Günəş-Elektrik Stansiyasının təməli qoyulub. Külək elektrik stansiyasının tikintisinin aparılacağı yerlərdə - Pirkəşkül və Sitalçayda artıq 6 ədəd külək ölçü-müşahidə stansiyası quraşdırılıb. Layihənin ətraf mühitə və sosial sahəyə təsirlərinin qiymətləndirilməsi aparılır. Günəş-Elektrik Stansiyasının inşa olunacağı ərazidə də ətraf mühitə və sosial sahəyə təsirlərin qiymətləndirilməsi ilə bağlı tədqiqatlar davam etdirilir. Stansiyaların elektrik enerjisi şəbəkəsinə qoşulması üçün investorların 3 yeni yarımstansiya tikməsi planlaşdırılır. Bu stansiyalar hesabına ümumilikdə ildə təxminən 1,4 milyard kilovat-saat elektrik enerjisinin istehsalı, 300 milyon kubmetrdən çox təbii qaza qənaət edilməsi, 600 min tona yaxın karbon qazı tullantısının azaldılması gözlənilir. Həmçinin Prezident İlham Əliyev işğaldan azad edilmiş əraziləri, 10 min kvadratkilometr ərazini "yaşıl enerji" zonası elan edib. Ölkə başçısının bununla bağlı müəyyən etdiyi iqtisadi inkişaf kursunda bu ərazilərin "yaşıl enerji" zonasına çevrilməsi əsas istiqamətlərdən biri hesab olunur. Dövlət

başçısının 2021-ci ildə imzaladığı Sərəncamın icrası istiqamətində Yaponiyanın TEPSCO şirkəti ilə əməkdaşlığa başlanılıb və müvafiq Konsepsiya sənədi hazırlanıb. Konsepsiyanın məqsədi işğaldan azad edilmiş ərazilərdə mövcud olan yüksək bərpa olunan enerji potensialından istifadə etməklə ərazini ekoloji cəhətdən təmiz yaşıl enerji ilə təmin etmək və ekoloji cəhətdən təmiz və enerji səmərəliliyinə malik yaşıl texnologiyaların tətbiqi perspektivlərini araşdıraraq təkliflər formalaşdırmaqdır. Bunun üçün müxtəlif ssenarilər tətbiq edilməklə ərazilərin enerji tələbatı modelləri hazırlanıb. Beləliklə, qeyd etmək olar ki, ötən ilin sonunda ölkədə alternativ enerji sahəsində yeni genişmiqyaslı kampaniyaya start verilib. Artıq yaxın illərdə ölkənin elektroenergetikasının əlavə güc və kilovatt qazanacağı faktı bir tərəfdən ölkənin artan elektrik enerjisi tələbatını ödəyəcəyinə, digər tərəfdən isə ixrac həcmi artıracağına şübhə yeri qoymur. Almaniyanın "Kaiserwetter Energy Asset Management" şirkəti də alternativ enerji mənbələri ilə işləmək və bərpa olunan

Azərbaycanın potensialı kifayət qədər böyükdür

Ölkəmiz artıq Avropa bazarına həm innovativ məhsullarla, həm də enerji məhsulları ilə daxil olacaq

enerjiyə keçid prosesindəki enerji sistemləri haqqında informasiyanın təqdim olunması üçün nəzərdə tutulan bulud servisleri əsasında yeni platformanın uğurla istifadəyə verildiyini elan edib. Beynəlxalq enerji şirkəti olan "Enel" bərpaolunan enerji sahəsində modernizasiya proqramını açıqlayıb. Təşəbbüs çərçivəsində şirkət rəqəmsal transformasiya və ağıllı enerji şəbəkələrin avtomatlaşdırılması ilə bağlı vəzifələrin həlli üçün 13 milyard dollardan çox vəsait ayracaq.

Xatırladaq ki, ötən ay Bakıda Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurası nazirlərinin 9-cu və Yaşıl Enerji Məşvərət Şurası nazirlərinin 1-ci iclasları keçirilib. İclas çərçivəsində Azərbaycan, Gürcüstan, Macarıstan və Rumıniya hökumətləri arasında yaşıl enerjinin inkişafı və ötürülməsi sahəsində strateji tərəfdaşlıq haqqında saziş imzalanıb. İclasda enerji təchizatı və tranzit marşrutlarının şəxə-

ləndirilməsi üçün yaşıl enerji layihələrinin həyata keçirilməsinin strateji əhəmiyyət daşıdığı vurğulanıb. Mövcud bərpaolunan enerji potensialından istifadəni genişləndirmək və yaşıl elektrik enerjisi ticarətini inkişaf etdirmək məqsədilə dörd ölkə arasında əməkdaşlığın gücləndirilməsinin vacibliyi qeyd edilib. Yaşıl enerjinin Xəzər dənizindən Avropa paya ötürülməsi ilə bağlı məsələlərin koordinasiyalı şəkildə yerinə yetirilməsi üçün işçi qrupunun yaradılması razılaşdırılıb. Sonda iclasın yekunlarına dair Protokol imzalanıb.

Dünən Bakıda işə başlayan "Dünya bu gün: Çağırışlar və ümidlər" mövzusunda X Qlobal Bakı Forumunda "yaşıl enerji" məsələsi gündəmə gətirilib. Dövlət başçısı İlham Əliyev çıxışında qeyd edib ki, Azərbaycan yaşıl hidrogen ixrac etməyi planlaşdırır. Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyasının Xəzər dənizində külək potensialının yekun qiymətləndirməsini

apardığını söyləyən dövlət başçısı bildirib ki, bu potensial 157 qiqavat təşkil edir. Azərbaycan Prezidenti qeyd edib ki, yaşıl enerjiyə keçid sürətlə gedir. Digər çıxış edən bezi qonaqlar da yaşıl enerjinin əhəmiyyətindən danışıblar.

Millət vəkili Vüqar Bayramov "Şərq"ə açıqlamasında bildirib ki, Azərbaycan Avropa bazarına yalnız ənənəvi enerji məhsulları deyil, eyni zamanda "yaşıl enerji", yaxud alternativ mənbələrdən əldə edilən enerji ilə də çıxacaq. Deputat vurğulayıb ki, ötən il Avropa ittifaqı ilə bağlanmış anlaşmaya əsasən, Azərbaycan alternativ mənbələrdən əldə etdiyi enerjini Gürcüstan və Qara dəniz vasitəsilə Rumıniya və Macarıstana ixrac edəcək: "Yalnız ənənəvi deyil, eyni zamanda bərpa olunan mənbələrdən enerji ixracatını həyata keçirməsi də ondan xəbər verir ki, Azərbaycan artıq Avropa bazarına həm də innovativ məhsullarla, enerji məhsulları ilə daxil olacaq. Bu da

Avropanın enerji təhlükəsizliyində Azərbaycanın rolunun kəskin artmasına gətirib çıxaracaq. Azərbaycan alternativ mənbələrdən əldə etdiyi enerji hesabına da Avropanın enerji təhlükəsizliyinə xüsusi töhfə verəcək. Azərbaycanın bu sahədə potensialı kifayət qədər böyükdür. Çünki həm külək, həm də günəş enerjindən, eləcə də hidro-enerjiden istifadə imkanları var. Bütün bunlar imkan verir ki, Azərbaycan həm daxili ehtiyacını ödəsin, həm də ixraca yönəlik daha çox istehsalı həyata keçirə bilsin. Növbəti illərdə alternativ mənbələrdən əldə edilən enerji istehsalının artması, həm də Azərbaycanın Avropa bazarına yeni məhsulların daxil olmasını müşahidə edəcəyik. Təbii ki, bu, ilk növbədə Azərbaycanın dövlət gəlirlərinin artmasına səbəb olacaq. Digər yandan, Azərbaycanın geosiyasi və geoiktisadi mövqeyinin daha da gücləndirilməsinə gətirib çıxaracaq".

İsmayıl Qocayev

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə çap olunub

Azərbaycanda çıxarışsız mənzillərin satışının qadağan edilməsi təklif olunur. Bu barədə insan hüquqları üzrə müvəkkilin illik məruzəsində qeyd edilir. Məruzədə bildirilir ki, insanların mülkiyyət, mənzil və təhlükəsiz yaşamaq kimi hüquqlarının etibarlı müdafiəsi, xüsusilə tikintisi aparılan bina və qurğuların yaxınlığında, habelə təmas sahəsində yerləşən evlərdə yaşayan sakinlərin təhlükəsizliyinin təmini, ətraf mühitin çirkləndirilməsinə qarşı mübarizənin genişləndirilməsi məqsədilə aidiyyəti dövlət qurumları tərəfindən qabaqlayıcı tədbirlərin görülməsi, xüsusilə bu sahəyə nəzarətin gücləndirilməsi neqativ halların qarşısının alınmasında böyük əhəmiyyət daşıyır.

Sırr deyil ki, Bakı və Bakietrafı qəsəbələrdə sənədsiz, o cümlədən çıxarışsız mənzillər, fərdi evlər həddindən artıq çoxdur. Həmçinin paytaxtda və kənar ərazilərdə inşa edilən çoxmərtəbəli yaşayış binalarındakı mənzillər də tikinti şirkətləri tərəfindən çıxarılıb, adətən müqavilə əsasında satılır. Bu işə sonradan sakinlərin bir çox problemlərlə üzləşməsinə, hətta ödəniş etdikləri mənzillərin əllərindən çıxmasına səbəb olur. Tikinti şirkətlərinin bir mənzilli bir neçə müştəriyə satması halları da indiyədək çox yayanıb. Bu cür əməllərinə görə cinayət məsuliyyətinə cəlb edilənlər də var. Lakin problem hələ də həllini tapmır. Əlaqədar qurumlar günahı bir-birinin üzərinə atmaqla məşğuldur. İcra hakimiyyəti bələdiyyəni, bələdiyyə Dövlət Əmlak Komitəsini, Əmlak Komitəsi Nazirlər Kabinetini, ARDNŞ-i də neft quyularının, kommunikasiya xətləri keçən ərazilərin xəritəsini təqdim etməməkdə təqsirləndirirlər. Yəni hər kəs bir-birini suçlu çıxarmağa çalışır, nəticə isə bu

Çıxarışsız mənzil almaq təhlükəlidir

Vətəndaşın narahatlığı, tələskənliyi başadüşüləndir

"Çıxarışlı mənzillərlə çıxarışsız mənzillərin arasında qiymət fərqi olur. Vətəndaş da ucuz başa gəlsin deyə, çıxarışsız mənzillərə üstünlük verir"

olur ki, çıxarışlar ortaya çıxmır. Əhali illərdir "sənədsiz-sübutsuz" yaşamaqda davam edir. Ombudsmanın illik məruzəsində toxunulan məsələ çox ciddidir. Nəzərə alaq ki, çıxarışsız mənzillər, yaşayış binalarının təhvil-təslim aktı olmadan, bütün aidiyyəti qurumların rəsmi razılığı alınmadan istismara verilməsi məsələsi qardaş Türkiyədəki dağıdıcı zəlzələdən

sonra daha da aktuallaşıb. Yaşayış binalarının seysmik zonalara uyğun zəlzələyə davamlı tikilib-tikilməməsi sual altındadır. İnşaat zamanı layihə-smeta sənədlərindən kənara çıxılıbmı, binada dirəklər sökülübümü, təhlükəli müdaxilələr varmı, hazırda sakinləri bu suallar düşündürür. Amma mənzillərin bir çoxunun çıxarışının olmaması hüquqi addımların

atılmasının da qarşısını alır. Əgər ombudsmanın təklif etdiyi kimi çıxarışsız binalardan mənzil satışına qadağa qoyulursa, bu, nəyi dəyişəcək?

Konstitusiya Araşdırmaları Fondunun rəhbəri, hüquqşünas Əliməmməd Nuriyev bildirdi ki, çıxarış ilk növbədə şəxsin mülkiyyət hüququnu təsdiqləyən rəsmi sənəddir. Mənzilin çıxarışı varsa, vətəndaş onun hüquqi mülkiyyətçisi hesab olunur. Əlbəttə, çıxarışlı mənzil ələbi hər kəs istəyər, çünki bu, etibarlılıq, konkret mülkiyyətə sahiblik deməkdir. Amma çox zaman bu, mümkün olmur. O səbəbdən ki, tikinti şirkətləri binanın özülü qoyulan andan mənzilləri satışa çıxarırlar. Hələ bilinmir, bina tikiləcək, tikilməyəcək, möhkəmdir, möhkəm deyil, çaxarış veriləcək, ya yox, amma satış başlayır, insanlar da yatırım edir, çünki tikinti şirkətləri inşaat işlərinin davam etməsi üçün maliyyəyə ehtiyac olduğunu deyirlər. İnsanlar da ödəniş edir, tək bina çox zaman tikilib istifadəyə verilsin. Çox zaman təbii qaz, su çəkilmədən insanlar yeni binaya köçüb yaşamağa başlayır. Problemlərsə sonradan baş qaldırır. Bu məsələləri biz dəfələrlə qaldırışıq, bina tamamilə tikilib qurtarmadan, yaşayış üçün hərtərəfli şərait yaradılmadan, təhlükəsizliyinə zəmanət olmadan yaşayışa razılıq verilməsinə qarşı çıxmışıq. Çünki bu, insanlar üçün

real təhlükədir. Bəzən binalardan birində yaşayış başlayır, onun yanında, binaya bitişik halda başqa bir binanın inşasına başlanılır. Bu o deməkdir ki, işlər tam başa çatmayıb, tikinti yarımcıdır. Vətəndaşların bu cür təhlükəli vəziyyətdə yeni mənzillərə köçməsinə aidiyyəti qurumlar icazə verməməlidir. Vətəndaşın narahatlığı, tələskənliyi başadüşüləndir. Məlumdur ki, çıxarışlı mənzillərlə çıxarışsız mənzillərin arasında qiymət fərqi olur. Vətəndaş da ucuz başa gəlsin deyə, çıxarışsız mənzillərə üstünlük verir.

Ə.Nuriyev qeyd etdi ki, sənədsiz evlər problemi təəssüf ki, həll olunmur:

- Bir çox səbəblər var. Elə ərazilər var ki, dövlət təyinatlı torpaqlardır, yaşayış üçün yarasız hesab edilir, yaxud yüksək cərəyanlı elektrik xətlərinin altındadır, neftlə çirklənmiş ərazilər də var. Bu məsələ aidiyyətli qurumların birgə səyi ilə həllini tapmalı, hansı ərazilər ki yaşayış üçün yararlıdır, oradakı evlər sənədləşdirilməli, təhlükəli ərazilərdənsə əhali köçürülməlidir. Prosesi sürətləndirmək mümkündür, lakin hələ də ləngimə müşahidə edilir. Mənzillərin çıxarışsız satılmasına qadağa qoyulursa, bu, müəyyən tikinti şirkətlərinin ziyanına olacaq, ümumi nəticə baxımından isə əhalinin təhlükəsizliyinə və hüquqlarının müdafiəsinə təminat əldə ediləcək. Sakin necə binada yaşadığını bilməlidir, bilməlidir ki, bu binada onun təhlükəsizliyinə təminat var, ya yox. Mənzillər çıxarışla satılarsa, vətəndaşın mülkiyyət hüququ təsdiqlənmiş olacaq, daşınmaz əmlakın siqortası da mümkün olacaq, hər hansı bir gözle-nilməz hadisə, təbii fəlakət baş verdikdə də, işinə məsuliyyət yananşanlar, səhlənkarlıq edənlər bilinəcək və cəzalanacaq-lar. Hamı bilməlidir ki, mənzillərin çıxarışla satılması, sənədsiz evlərin sənədləşdirilməsi təhlükəsizlik hüquqlarının qorunması baxımından vacibdir.

Mələhet Rzayeva

Məhsul əldən-ələ keçmirsə, qiyməti baha olmayacaq

Bir yarmarkada ki kəndli əvəzinə alverçilər dayanıb satış həyata keçirəcək, o yarmarkanın bir xeyri olmaz

Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi tərəfindən Novruz bayramı ilə əlaqədar olaraq 11-19 mart tarixlərində "Kənddən Şəhərə" yarmarkaları təşkil olunacaq. Nazirliyin məlumatında qeyd olunur ki, yarmarkaların təşkilində əsas məqsəd bayram günlərində vətəndaşların kənd məhsullarına artan tələbatlarını yerli və sağlam məhsullarla təmin etmək və fermer təsərrüfatları üçün alternativ satış kanalı yaratmaqdır.

"Kənddən Şəhərə" Novruz yarmarkalarında satışa çıxarılaçaq məhsullar yarmarkada iştirak üçün əvvəlcədən

məqsədilə yarmarkalarda Azərbaycan Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin Səyyar Qida Laboratoriyası fəaliyyət göstərəcək. Vətəndaşlar yarmarkada satışa çıxarılan hər hansı bir məhsulun keyfiyyət göstəricilərini dyranmək üçün laboratoriyanın xidmətlərindən faydalana bilərlər. Qeyd edilir ki, "Kənddən Şəhərə" Novruz yarmarkalarında fermerlər heç bir ödəniş etmədən piştaxta, tərəzi, soyuducu və digər ləvazimat və avadanlıqlarla tam təchiz olunmaqla öz məhsullarını şəhər sakinlərinə təqdim edəçəklər. Məhsullarının dağınməsində çətinlik yaşayan fermerlərə isə

təşkilatçı qurum tərəfindən loqistika dəstəyi göstəriləcək. "Kənddən Şəhərə" Novruz yarmarkaları aşağıdakı ünvanlarda fəaliyyət göstərəcək: Nərimanov rayonu, Fətəli xan Xoyski küçəsi, 5 ("Gencilik" metrostansiyasının çıxışı) və Binəqədi rayonu, Süleyman Sani Axundov, 5B ("İnqilab" kinoteatrının yanı).

İqtisadçı Fuad İbrahimov
"Şərq"ə açıqlamasında qeyd etdi ki, əsas olan yarmarkaların təşkili deyil, məhsullarını satmaq üçün əsl fermerlərə şərait yaradılmasıdır:

- Yarmarkalar, bilirsiz ki, illərdi ənənə halını alıb. Bəzən bir neçə yerdə, bəzənsə 1-2 yerdə yarmarkalar təşkil olunur. Əvvəlki illərlə müqayisə etsək, "Kənddən Şəhərə" yarmarkaları daha çox ünvanda təşkil olunurdu. Son zamanlar nədənsə azalıb. Kəndlilər məhsullarını şəhərə gətirə bilmir, yarmarka təşkil etmək sərf etmir, yoxsa alıcıların inamsızlığıdır, məlum deyil. Paytaxtda Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin "Kənddən Şəhərə" yarmarkaları olmasa belə, bazarlıq etmək üçün satış məntəqələri çoxdur. Metropolitenin əksər stansiyalarının giriş və çıxışlarında satış yarmarkaları fəaliyyət göstərir. "Elmlər Akademiyası", "N.Nərimanov", "İnşaatçılar", "Əhmədli", "Xalqlar Dost-

luğu" Demək olar hamısında çadırlar qurulub, yerlər ayrılıb, alver gedir. Bu, yaxşıdır. O baxımdan ki, alıcı üçün seçim imkanı yaranır. Alıcı büdcəsinə uyğun bazarlıq edə bilir. Qiymətlər də münasibdir, münasib qiymətə məhsul tapmaq olur. KTN əgər "Kənddən Şəhərə" yarmarkası təşkil edərsə, ilk növbədə fermerlərin, kəndlilərin öz məhsulunu birbaşa, vasitəçisiz satışa çıxarmasına yardım etməlidir. Mən həmişə bunu demişəm. Bir yarmarkada ki kəndli əvəzinə alverçilər dayanıb satış həyata keçirəcək, o yarmarkanın bir xeyri olmaz. Yarmarkada qiymətlər o dərəcədə münasib olmalıdır ki, vətəndaş buranı digər satış məntəqələrindən üstün bilsin və ora gəlsin. Buna da nəcə nail olmaq olar, yalnız kəndlilərin öz məhsulunu yarmarkada satmasına şərait yaratmaqla. Məhsul əldən-ələ keçmirsə, qiyməti baha olmayacaq, münasib olacaq. Kəndli də gəlir əldə edəcək, vətəndaş da məmnun qalacaq. Yoxsa yarmarka təşkil et, oranı alverçilər zəbt etsin, eyni vəziyyət təkrarlanı, vətəndaş da başqa satış mərkəzlərinə üz tutur. Əhali büdcəsinə uyğun qiymətə məhsul tapıb alacaq, problem yenə də kəndlilərin, fermerin becərdiyi məhsuldan gəlir əldə etməməsidir.

Mələhət Rzayeva

Su böhranı qapıdadır

Qənaət rejiminə keçməyin tam zamanıdır

"Avtoyuma məntəqələrinə nəzarət gücləndirilməlidir. Bu müəssisələr, yaşıllaşdırma idarələri texniki sudan istifadə etməlidir"

"Son zamanlar yaranan su qıtlığı ciddi tədbirlərin görülməsinə zəruri edir. Bakı şəhərinin təmin edən əsas su qaynağı Taxtakörpü su anbarında və Samur çayında suyun həcmi xeyli azalıb.

"Azərsu" ASC bəzi ərazilərə suyun verilməsini qrafik əsasında aparır. Qrafik adətən yay aylarında - iyun ayından başlayaraq həyata keçirilirdi. Vəziyyət o qədər kritikdir ki, həmin rejim bu ildən, fevral ayından tətbiq olunur".

Bunu "Şərq"ə açıqlamasında "Yaşıl Dünya" Ekoloji Maarifləndirmə İctimai Birliyinin sədri Elman Cəfərlili deyib.

Birlik sədrinin qənaətinə, global istiləşmə ilə əlaqədar dünyada içməli su böhranı yaranıb: "Mütəxəssislərin fikrinə görə, 30 ildən sonra dünyada içməli su mənbələri uğrunda müharibələr başlanacaq.

Azərbaycan su ehtiyatları az olan ölkələrdəndir. Bizim içməli su mənbələrimizi formalaşdıran əsas çaylar mənbəyini başqa ölkələrdən götürür. Su böhranı qapıdadır. Artıq insanlar, xüsusən işbazlar bunun fərqində olmalıdırlar. Qənaət rejiminə keçməyin tam zamanıdır. Hətta gündəlik mətbəxdə, məişətdə istifadə etdiyimiz suya belə qənaət etməliyik. Bakıda, бүтövlükdə Abşeron ərazisində fəaliyyət göstərən avtoyuma məntəqələrinə nəzarət gücləndirilməlidir. Müəssisələr, yaşıllaşdırma idarələri texniki sudan istifadə etməlidir".

E.Cəfərlili söyləyib ki, əvvəllər Bakıda texniki su şəbəkəsi var idi: "Məsələn, 1999-2004-cü illərdə yaşadığım Binə qəsəbəsində evlərə içməli su verilmirdi. İnsanlar çirkli qabları, paltarları texniki su ilə yuyurdular. İçməli suyu isə su məşinlərindən alırdıq. Artıq Abşeron ərazisində texniki su şəbəkələri bərpa edilməli, istifadə olunan içməli suyun təkrar emalı həyata keçirilməli və avtoyumada bu cür suların istifadə olunmalıdır. Şəhərdə avtoyumada yağış suyundan da istifadə oluna bilər. Şəhərdə yağış suyunun toplanması daha asan başa gəlir və mümkündür. Yağış suyu kanalizasiya xəttindən toplanmalı, təkrar emaldan keçirilib avtoyumaya verilməlidir".

Aygün Tahir

Sərnişin sıxlığı nəzərə alındı

Bakı-Xırdalan-Bakı qatarına yeni reys əlavə olunub

"Azərbaycan Dəmir Yolları" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti (ADY) qatarların yolda olma vaxtlarının hərəkət sürətlərinə uyğunlaşdırılması, sərnişinlərin qrafik üzrə vaxtında mənzil başına çatdırılması və sərnişin sıxlığının qismən tənzimlənməsi məqsədilə 11 mart tarixindən etibarən Abşeron dairəvi dəmir yolu xətti üzrə hərəkət edən elektrik qatarlarının hərəkət cədvəlində dəyişikliklər edir.

Bu barədə "Şərq"ə "Azərbaycan Dəmir Yolları" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətindən məlumat verilib.

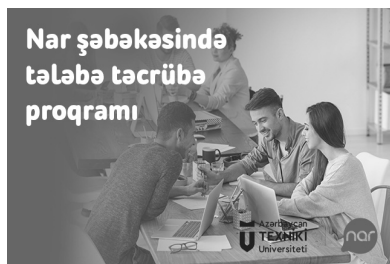
Yenilənmiş hərəkət cədvəlini ADY-nin korporativ veb sahifəsindən (www.ady.az), Bakı Dəmiryol Vağzalının və Abşeron dairəvi dəmir yolu marşrutu üzrə bütün stansiya və dayanacaqlarda, həmçinin elektrik qatarların monitorlarından əldə etmək olar.

Eyni zamanda sözügedən tarixdən etibarən Bakı-Xırdalan-Bakı istiqamətində qısaltdılmış marşrut üzrə əlavə ikinci qatar reysə buraxılacaq. İkinci qatarın xəttə buraxılması sərnişin sıxlığının qatarlar üzrə bərabər paylanılmasını təmin edəcək və turniketlərdə müşahidə olunan sıxlığı əhəmiyyətli dərəcədə azaldacaq.

Qeyd edək ki, hazırda Abşeron dairəvi dəmir yolu xətti üzrə qatarlar mövcud qatar parkının sayına uyğun olaraq ən qısa intervalla işləyir.

ADY sərnişindəşımaya xidmətinin keyfiyyətinin daha da yaxşılaşdırılması istiqamətində əlavə tədbirlər də planlaşdırır. Belə ki, 2023-2024-cü illərdə 10 ədəd Stadler FLIRT tipli sərnişin qatarının alınması Abşeron dairəvi dəmir yolu və regionlar üzrə sərnişin daşımalarının daha intensiv və keyfiyyətli təşkil olunmasına önəmli töhfə verəcək.

Gənc İT mütəxəssisləri Nar şəbəkəsində təcrübə keçir

Nar şəbəkəsində tələbə təcrübə proqramı

Azərbaycanın mobil rabitə sahəsində yerli kadrların yetişdirilməsinə qədər "Nar" IT ixtisası üzrə təhsil alan tələbələr üçün təcrübə

proqramına başladı. Proqrama seçilən tələbələr "Nar"-ın mobil rabitə şəbəkəsinə nəzarət edən peşəkar texniki heyətlə birgə çalışmaq və karyeralarını artırıdından qurmaq imkanı əldə edir.

May ayının sonunadək davam edəcək proqram çərçivəsində 27 tələbə Şəbəkə texnologiyaları departamentində təcrübə keçir. Bu tələbələr Azərbaycan Texniki Universitetinin (AzTU) İnformasiya və telekommunikasiya texnologiyaları fakültəsində təhsil alırlar.

Qeyd edək ki, korporativ sosial məsuliyyət siyasətinin təhsilə dəstək istiqamətinə uyğun olaraq, "Nar" AzTU ilə uzunmüddətli əməkdaşlıq qurub. Əməkdaşlıq çərçivəsində universitetdə "Nar" GSM laboratoriyası fəaliyyət göstərir, "Nar"-ın texniki heyəti mobil rabitənin əsasları barədə təlimlər keçir və AzTU tələbələri təcrübə proqramlarına cəlb edilir.

Kişilərin daha çox pul qazanması mentalitetlə bağlıdır

Çünki o ailə başçısıdır və üzərinə daha çox yük düşür

Bu gün əksər ölkələrdə kişilərin və qadınların maaşı arasında ciddi fərq var. Bəzi ölkələrdə kişi və qadınlar eyni işi gör-sələr də, kişilər qadınlardan daha çox əməkhaqqı alırlar. Qeyd edək ki, əməkhaqqı məsələsində gender balansının pozulması Dünya Bankının da diqqət mərkəzindədir.

Dünya Bankının Azərbaycandakı nümayəndəliyinin rəhbəri Sara Maykl və Avropa İttifaqının (Aİ) yeni nümayəndəliyinin rəhbəri Peter Mixalkonun 8 Mart - Beynəlxalq Qadınlar Günü ilə bağlı birgə yaydığı bəyanatda bildirilib ki, Azərbaycan qadınları qadınlardan orta hesabla 35,2 faiz çox qazanır. Sənədə əsasən, bu, Avropa və Mərkəzi Asiyada qeydə alınmış ən kəskin fərqlərdən biridir: "Azərbaycanın əmək bazarında kişilərin və qadınların məşğulluq göstəricilərini mütləq nisbətə müqayisə etdikdə kiçik gender boşluqları olsa da, onların harada və nə işlə məşğul olmaları arasında kəskin fərq var. Qadınlar daha az maaşlı sahələrdə, məsələn, səhiyyə və təhsildə işləməyə meyllidir, kişilər isə neqliyyat və anbar xidmətləri, enerji və yaxud tikinti kimi daha yüksək maaşlı sahələrdə üstünlük təşkil edirlər".

Səfirələr hesab edir ki, hüquqi məhdudiyyətlərlə daha da dərinləşən bu iş yeri seqreqasiyası Azərbaycanda gender maaşlarının yüksək fərqinə səbəb olur: "Son vaxtlara qədər Azərbaycanda qadınların iqtisadiyyatın bir çox sahələrində - neqliyyatdan energetikaya, kənd təsərrüfatına kimi 674 işdə işləməsinə icazə verilməyib.

Məsələn, qadınlar nə asfalt çəkmə, nə qatar mühəndisi işləyə, nə də 14 oturacaqdan çox şəhər avtobusunu idarə edə bilməyiblər. Qadınlara yeraltı işlərdə işləmək, potensial təhlükəli işlərə və ağır fiziki əməyə cəlb olunmaq üçün qanunla qadağan edilmişdi. Keçmiş Sovet İttifaqından miras qalmış bu məhdudiyyətlər, ehtimal ki, qadınların sağlamlığını qorumaq məqsədi daşıyırdı, lakin hər bir iş riskin qiymətləndirilməsinə əsaslanmamalıdır. Üstəlik, son onilliklərdə texnologiyadakı irəliləyişlər, işin təbiətindəki və peşə sağlamlığı şəraitindəki dəyişikliklər nəzərə alınmalıdır.

2022-ci ilin noyabrında

"Bəzi hallarda işəgötürən də, öz qeydində yazır ki, yalnız qadınlar işə götürülür. Çünki 300-400 maaşla hər hansı kişinin gedib işləməsi real görünmür"

Azərbaycan qadınların məşğulluğuna qoyulan bu iş məhdudiyyətlərini ləğv etdi, Dünya Bankı ilə birlikdə bu rolların qadınların sağlamlığı üçün heç bir xüsusi təhlükə yaratmadığını nümayiş etdirdi. Genişmiqyaslı məhdudiyyətlər əvəzinə, yeni qaydalar müəyyən işlərə sağlamlıq riskinə əsaslanan yanaşmanı qəbul edir. Bu müsbət inkişaf bütövlükdə iqtisadiyyata və cəmiyyətə fayda verəcək, təkcə qadınlara deyil, hamıya qazanc gətirə bilər".

Qeyd edək ki, rəsmi məlumatlara görə, ölkə üzrə muzzdla işləyən qadınların orta aylıq əməkhaqqı 552,2 manat, kişilərin orta aylıq əməkhaqqı isə 851,7 manat olub.

Qadın və kişilərin maaşı arasındakı kəskin fərqlə bağlı sosioloq Lale Mehralı öz fikirlərini "Yenicag.az"-la bölüşüb. Onun sözlərinə görə, kişilərdən fərqli olaraq qadınların işlə bağlı seçim imkanları olduqca aşağıdır. Bu isə qadınların az maaşlı işlərə üstünlük verməsinə yol açır: "Sözügedən statistik məlumat bir qədər də gender bərabərsizliyinin təməlini qoyur. Mental tərəfindən yanaşsaq, kişi və qadın əməyinin bir-birindən fərqli olduğunu etiraf etmək lazımdır. Lakin bərabər əmək tələb edən işlərdə maaş da eyni olmalıdır. Əgər kişi qadından daha çox enerji və əmək sərf edərsə, bu halda maaşında artımın olması normaldır. Kişilərin əskəriyyəti fiziki güc tələb edən işdə çalışır və bu, statistik göstəricilərdə özünü büruzə verir. Qadınlar bir çox hallarda ofisdaxili və ya nisbətən yüngül işlərdə çalışırlar. Elə qadınlar var ki, olduqca ağır şərtlər altında işləyirlər. Əgər kişi ailə başçısıdırsa, onun aşağı maaşlı işdə çalışmaq kimi şansı yoxdur. Çünki ailəsi onun qazandığı məvacib hesabına dolanır. Ailəli qadınlar adətən az maaşlı işdə çalışmaqda da üstünlük verirlər. Düşünürük ki, az da olsa evə

əlavə gəlirin gəlməsinə təmin edə bilərlər. Nəzərə almaq lazımdır ki, yüksək maaşlı iş yerlərində iş yükü də çox olur. Ona görə də qadınlar nisbətən az gəlirə qane olurlar. Bundan başqa, qadınların seçim imkanı zəifdir. Qadınlar hər mühitdə ola bilmirlər. Kişilər üçün bu cür seçim yoxdur və onlar istənilən mühitədə çalışa bilərlər".

İqtisadçı- ekspert Rauf Qarayev
"Şərq"ə açıqlamasında sözügedən uyğunsuzluğu gender

bərabərsizliyindən daha çox mentalitetlə əlaqələndirib. Onun sözlərinə görə, ölkədə kişinin çox pul qazanması mentalitet baxımından ona görə irəliləyir ki, o, ailə başçısıdır və üzərinə daha çox yük düşür: "Statistik baxımdan götürsək ki, işə götürəndə kişilərə daha çox pul verilir, bu, düz deyil. Çünki bizdə cinsi ayrışdırıcılıq yoxdur. Gender fərqi qoyulmadan vəzifəyə uyğun işəgötürülənə maaş verilir. Avropada isə bu məsələdə problem var. Orada bəzi hallarda cinsi ayrışdırıcılıq olur və kişilər vəzifəsindən asılı olmayaraq daha çox əməkhaqqı alır. Bizdə isə bu hal yoxdur. Nə bütövlükdə maaş alanlarda, nə də özəl sahədə... Bizdə daha çox qazanmaq kişinin üzərinə ona görə düşür ki, o, ailə başçısıdır və ailənin bir çox maliyyə ehtiyacları onun üzərinə düşür. Bu baxımdan da, qadınların nisbətən kişilərdən daha çox əməkhaqqı almaq haqqında düşünür və belə yerlərdə işləməyə can atırlar. Məsələn, qadın müəllim olaraq maaşla kifayətlənmirsə və bu maaş onun xırda ehtiyaclarını ödəyirsə, bununla qadın razılaşır, amma müəllim işləyən kişi məcburdur ki, digər iş yerlərində axtarış tapsın. Bu göstərici baxımdan kişilərin qazancını qadınlardan çox ola bilər. Ona görə də bəzi hallarda az maaşlı yerlərdə qadınlar gedir və onlar orada işləyir. Mentalitet təfəkküründə də formalaşmış ki, kişi qadından daha çox pul qazanmalıdır.

Xaricdə, qeyd etdiyim kimi, gender bərabərsizliyi bu baxımdan var ki, kişilər daha çox vəzifəsindən asılı olmayaraq çox maaş alırlar".

R. Qarayevin sözlərinə görə, bəzi hallarda işəgötürən də, öz qeydində yazır ki, yalnız qadınlar işə götürülür. Çünki 300-400 maaşla hər hansı kişinin gedib işləməsi real görünmür.

Şəymən

Elan

Azərbaycan Respublikası Milli Təhlükəsizlik Nazirliyi tərəfindən İbrahimov Rizvan Tofiq oğluna verilmiş 1024 sayılı veteran vəsiqəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi tərəfindən "Fəcrin" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinə verilmiş 089251 nömrəli lisenziyanın əlavəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Təsisçi və baş redaktor: Akif Aşırılı
Baş redaktorun ı müavini: Yusif Nəzərli
Redaktor: Ayyət Əhməd

Reportyorlar qrupu:

Mələhət Rzayeva, Şeymənn Bayramova, İsmayıl Qocayev, Aygün Tahir, Nihat Müzəffər, Sücayyət Mehti

Texniki heyət:
Rüfət Dadaşov, İmamcan Əliyev, İlaha İbrahimova, Nailə Cəbbarlı, Fazilə Məmmədova

Qəzet "Şərq"-in kompüter mərkəzində yığılır, səhifələnir və "Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur

Qəzet Mətbuat və informasiya Nazirliyində qeydə alınmış. Lisenziya: 535
www.sherg.az
e-mail: sherq-1996@mail.ru

Ünvan: Mətbuat prospekti, "Azərbaycan" nəşriyyatı. Telefon: 447-32-41
538-44-50, internet 538-44-15, İndeks: AZ1073

Hesab nömrəsi:
"Müğanbank" ASC baş ofis Kod: 506162
VÖEN: 1400122681
M/H: AZ41NABZ0135010000000018944
S.W.I.F.T.: MUGAAZ22
AZM hesab nömrəsi: AZ76MU-GA400603803000225AZM00
VÖEN 1300414651 İndeks: 0330

Tirajı: 1550 Sifariş: 660

Şahzadə Keyt Middlton hərbi forma geyinib

Britaniya monarxı Kraliça Elizabetin ölümündən sonra bəzi titullarda dəyişikliklər oldu.

Ölkənin rəsmi qəzeti "The Gazette"də dərc olunan bəyannamə ilə Uels şahzadəsi ünvanını daşıyan Keyt Middlton İngiltərə ordusunu ziyarət edib.

Hərbi forma geyinən şahzadə Britaniya ordusunda "The Micks" kimi tanınan İrlandiya əsgərləri ilə görüşüb.

Qarlı poliqonda əsgərləri müşayiət edən

şahzadə ilk yardım təliminə qatılıb.

40 yaşlı Middlton eskadrondakı əsgərlə söhbət edib. Qəşəng görünüşü ilə alışdığımız şahzadə hərbi forması, əlcəyi və bereti ilə mühitə uyğunlaşıb.

"Avroviziya-2023"-də Azərbaycanı əkizlər təmsil edəcək

"Avroviziya-2023" Beynəlxalq Mahnı Müsabiqəsində Azərbaycanı TuralTuranX dueti təmsil edəcək.

Tural və Turan Bağmanovlar ifa etdikləri mahnının həm də müəllifləridirlər.

Xatırladaq ki, "Avroviziya-2023" mahnı müsabiqəsi bu il 9-13 may tarixlərində Böyük Britaniyanın Liverpool şəhərində keçiriləcək.

Bakıda küçədə bodidə gəzən qızın görüntüləri rekord qırdı

Sosial şəbəkələrdə yayılan video maraqla doğurub. Millli.Az bildirir ki, küçədə açıqsaçıq geyimdə gəzən qızın kadrları Instagram-da ən çox izlənən reels-lərdən olub.

Fotoqraf Fıraqiz Hüseynova paylaşdığı videoya "bu mənim ən dəlisov çəkilişimdir" sözlərini yazıb.

"WhatsApp"-dan növbəti yenilik

Qruplardakı insanların kim olduğu daha aydın olacaq

"WhatsApp"-da naməlum nömrələr əvəzinə adlar göstəriləcək.

Trend-in məlumatına görə, "WhatsApp" qruplarında naməlum nömrələr

əvəzinə platformada qeydiyyatdan keçmiş hesab sahibinin adı göstəriləcək. Beləliklə, qruplardakı insanların kim olduğu daha aydın olacaq.

Bu funksiyaya hazırda "iOS" üçün "WhatsApp" 23.0.73 Beta versiyasında mövcuddur. Onun stabil versiyaya nə vaxt gələcəyi belli deyil.

Çində göydən qurdlar yağıb

Çində göydən qurdlar yağıb.

Azxeber.com xəbər verir ki, Çinin paytaxtı Pekində insanların və avtomobillərin üzərinə qurdlar yağıb.

Dəhşətli hadisədən sonra səlahiyyətli vətəndaşlara evdən çıxarkən çətinləndirən istifadə etmələri barədə xəbərdarlıq edib.

Görüntüyə baxan bəzi sosial şəbəkə istifadəçiləri də "qiyamət gəldi", - deyə reaksiya veriblər.

Sosial mediada paylaşılan videoda qurdların yağış kimi bütün avtomobilləri və küçələri bürüdüüyü görünür. Eyni görüntülərin davamında işə gedən və gündəlik işlərini gören vətəndaşların qurdlardan qorunmaq üçün çətinləndirən istifadə etdiyi görünür.

İpək libasla qarlı zirvəyə

44 yaşlı gözəl rekorda imza atdı

Rusiyalı turist Türkiyənin Palandöken Xizək Mərkəzində ilkə imza atıb. 44 yaşlı snoubordçu Tanya Tatyana gül qurusu rəngli ipək libasla buz dağına dırmanaraq snoubord hərəkətləri edib. Bu barədə "NTV.com.tr" məlumat paylaşılıb. Tatyana bu barədə "hər kəs buz dağına alpinist və ya xizəkçi qıyafətləriylə dırmanır. Mən snoubord idmanını çox sevirəm. Və sevdiyim idman növünü ən çox sevdiyim libasla gerçəkləşdirmək istədim.

Etirazlara baxmayaraq mən bunu bacardım", söyləyib. Tatyana son 10 ildir tətill üçün məhz Türkiyəyə - Palandöken Xizək Mərkəzinə gəlir. Tatyana 2 övlad anasıdır. Rusiyada inşaat materiallarının satışı şirkəti var. Eyni zamanda snoubord qış idman növüylə də məşğul olur, buzlaqlara dırmanmaq hobbisidir. Tatyana ipək libasıyla dəniz səviyyəsindən 3 min 176 metr yüksəklikdəki Əjdaha Təpəsinə alpinistlərin köməyi ilə qalxıb, oradan snoubordla təhlükəli enişini 20 metr hündürlüyündə və 150 metr enindəki süni buz parkında tamamlayıb. Sonra da ayağına geyindiği snoubordla meh-

manxanaya gedib. Palandökəndə havanın temperaturu mənfə 3 dərəcədir. Tatyananın təhlükəli enişini xizək mərkəzindəkilər maraqla və heyətlə izləyiblər. Tatyana isə bu günü heç unutmayacağını, Ərzurumu, Palandökəni çox sevdiyini deyib.

Mələhet

heykəlcik satışa çıxarılanda - 2017-ci ilədək iddia qaldırmalı və tələb irəli sürməli idi. 2017-ci ilədək heykəlciyin sahibi "Christies" Aukşion Evi və M.Steynhart olublar. Dövlət ittihamçısı bildirib ki, Türkiyə heykəlciyin Nyu-Yorkda olduğuna dair məlumatlara malik olsa da, məhkəməyə müraciət etməkdə qərar-sızlıq nümayiş etdirib. Ölkənin bu məzmununda qərar-sızlıq anlaşılmazdır. Məhkəmədə Türkiyə adına vəkili olan Lorenz Kay isə əsərin öz tarixi vətəninə geri qaytarılması üçün ölkəsinin qərarlı olduğunu

6 min illik heykəl

ABŞ Türkiyəyə təhvil vermək istəmir

Türkiyənin 6 min illik tarixə malik Ulduz ovçusu - "Guen-nol Stargazer" mərmer heykəlciyi ölkəyə geri qaytarmaq üçün qaldırdığı iddia üzrə apelyasiya məhkəməsi bitib. "Şərq" "NTV.com.tr"-yə istinadən bildirir ki, məhkəmə iddianı təmin etməyib. Məlum əsər Nyu-Yorkda milyonçu Maykl Steynhart və "Christies" Aukşion Evi tərəfindən satışa çıxarılmış.

Türkiyə iddia edir ki, tarixi əsər olan mərmer heykəlcik ölkədən qaçaqmalçılıq yoluyla çıxarılıb. Və 2017-ci ildə Nyu-Yorkda "Christies" Herrac Evi tərəfindən təşkil olunmuş açıq herracda 14,5 milyon dollara satılıb. Lakin Türkiyə hökuməti Mədəniyyət Nazirliyi xətti ilə herraca etiraz edərək satışın dayandırılması və tarixi əsərin ölkəyə geri qaytarılmasını istəyib. İstək rədd edilib-cə məhkəməyə müraciət edilib və əsəri satışa çıxaran Makyl Steynhart, həmçinin "Christies" Aukşion Evinə qarşı iddia qaldırılıb. Lakin məhkəmə iddiaya müsbət cavab verməyib və Türkiyə əleyhinə qərar çıxarıb. Məhkəmə iddianı qəbul etməməsinin səbəbini Türkiyənin gec müraciət etməsində, heykəlciyin nə zaman satışa çıxarılacığını gözləməklə vaxt itirməkdə görüb. Məhkəmə bu qərara gəlib ki, Türkiyə

və bu işdən əl çəkməyəcəyini bildirib: "Türkiyə özünə məxsus tarixi əsər üçün sonadək mücadilə aparacaq". Heykəlciyin məhz Türkiyəyə mənsubluğu 1906-cı ilə aid Osmanlı qərarnaməsinə əsaslanır. Lakin əsəri satışa çıxaranlar onun haradan qaynaqlandığını araşdır-mayıb və buna lüzum görməyiblər. ABŞ məhkəməsi isə tarixi əsərin Nyu-York Metropolitan Sənət Muzeyində 30 illirdə nümayiş olunduğunu, bu barədə bir çox məqalələr yazıldığını, heykəlciyin gizli saxlanmadığını qeyd edib. Məhkəmə Türkiyə əleyhinə qərar versə də, mübahisəli məqamlar heykəlciyin alıcısını bu fəkidən üzrə keçməyə sövq edib. Bu əsər üçün əvvəlcə 1,5 milyon dollar ödəyən alıcı daha sonra qərarından vaz keçərək heykəlciyi almaqdan imtina edib.

Mələhet

Maraqlı araşdırma...

"Z" nəslİ heç də hər şeyi bilmir

Rəqəmsal əsrdə doğulan "Z" nəslİ texnoloji cihazları beş barmaq kimi bil-sə də, iş yerlərində bəzi köhnə texnologiyalarla bağlı problemləri var. "The Guardian"-ın xəbərinə görə, internet, foto redaktə və ağıllı telefon kimi texnologiyaları mükəmməl bilən "Z" nəslİ printer və skanerden istifadə etməkdə çətinlik çəkir.

Virciniya Universitetindən Sarah Dexter "Z" nəslinin keçmişdə məşhur olan texnologiyalardan xəbərsiz olduğunu və onların biliklərinin olmadığını vurğulayır. Gənclərin bu texnologiyalarda təcürbəsini olmadığını qeyd edən Dexter bu nəslin informasiya əsrində doğulsa da, hər şey haqqında kifayət qədər məlumatlı olmadığını deyir.

ABŞ-də yerləşən "Hevlett-Packard" (HP) hesablama və printer şirkətinin araşdırmasına görə, "Z" nəslindən olan hər beş nəfərdən biri köhnə texnologiya ilə işləyən cihazlardan necə istifadə edəcəyini bilmədiyi üçün tənqid olunur. O da vurğulanır ki, bu cür texnologiyalardan istifadə edə bilməyən insanlar "lağa qoyulur".

Kompüter nəhəngi "Dell"-in tədqiqatında iştirak edən 18-26 yaşlı insanların yarından çoxu bu texnologiyalardan istifadə etmək üçün kifayət qədər təlimə malik olmadıqlarını bildirirlər.

Braziliyada kişi və qadınların maaşları bərabərləşəcək

Braziliyada qadınlar kişilərlə müqayisədə orta hesabla 20 faiz az əməkhaqqı alır. Ölkə hakimiyyəti mövcud maaş ayrı-seçkiliyini aradan qaldırmaq niyyətindədir.

Azertac Agentliyinə istinadla xəbər verir ki, 8 mart Beynəlxalq qadınlar günü Braziliya Prezidenti Luis İnasü Lula da Silva eyni funksiyanı yerinə yetirən, yaxud eyni vəzifəni daşıyan kişi və qadınların əməkhaqlarının bərabərləşdirilməsi barədə qanun layihəsini parlamentə təqdim edib. Qanun layihəsinin müəllifi Braziliya parlamentinin deputatı Samiya Bonfindir.

Sənəd kompaniyaların əməkhaqqı ödənişi siyasətini daha şəffaf etməsini, həmçinin maaşlarda diskriminasiya ilə mübarizənin və yoxlamaların genişləndirilməsini nəzərdə tutur.

Braziliya Dövlət Statistika Agentliyinin 2019-cu ildə keçirdiyi sorğu qadınların bütün peşələr üzrə kişilərdən 20,5 faiz az pul qazandığını göstərib.

